

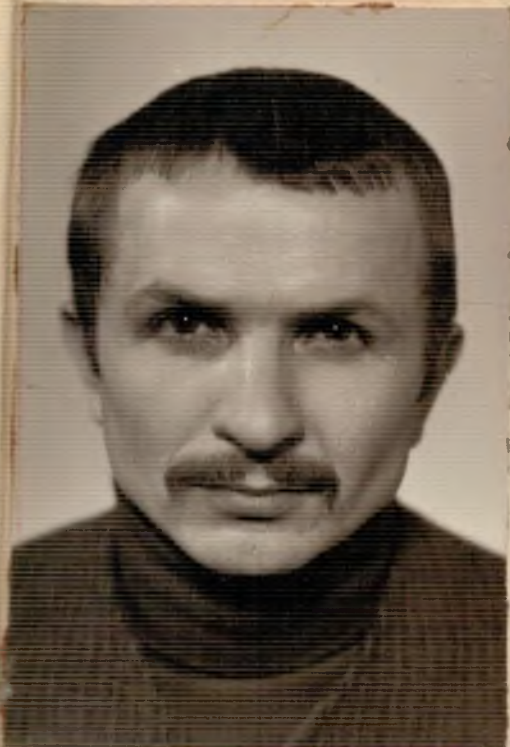

РУБАН ВАСИЛЬ ФЕДОРОВИЧ

ПОЕЗІ ПОЕЗІІ ПОЕЗІІ ПОЕЗІІ

КИЇВ- 1964-69 рр.

ПОВІІ

АВТОБІОГРАФІЯ

Я, Рубан Василь Федорович, народився 4 лютого 1942 року у селі Лісниках Києво-Святошинського району в сім'ї вчителя.

Після закінчення Трокивицької с/школи, ~~якщо не помилюся~~ Житомирської області, куди батьки переїхали після закінчення війни, закінчив Житомирський культ-освітній технікум, рік працював завідувачим Трокивицьким сільським клубом і три роки служив у Радянській армії.

Відслуживши армію, навчався три роки у Київському державному університеті ім. Т.Г.Шевченка, звідки був відчислений у 1967 році. Після того два роки працював редактором у видавництві "Музична Україна", потім-кочегаром у опалювальній системі м.Києва, потім теслею у радгоспі "Хотівський" і ін. Проживаю в селі Лісниках.

Перші спроби писати вірші зробив у 1956 році, коли мені йшов тринадцятий рік. З того часу літературна творчість стала

для мене моїм другим "я". Літературна творчість завжди цікавила мене як співбесідник, і тільки після армії до цього додалося честолюбство і почуття того, що я творю не тільки для себе.

Київські газети і журнали опублікували біля тридцяти моїх поезій, але далі того моє офіційне літературне існування не пішло, бо його не допустили спершу соціалістичні реалісти СПУ, а потім їхні політичні пастухи.

За цей час моїм літературним доробком є книжка віршів під загальною назвою "ХИМЕРА", куди увійшло п'ять збірок, які означають п'ять зламних періодів у моїй творчості, а отже і в житті. Це - "Роздвоєння таємниці", "Наближення", "Поранені очі", "За цими не кольоровими дверима", "Я і місто". Три п'єси на одну дію під загальною назвою "Три тихих трагедій"/"Не дивімося на обрій", "Вона думала про них", "Повільно падали сніжинки". І ще коротка повість "Мертвий штиль", алегорія "Казка" і роман "Помирав урештешний проліском сніг".

Якщо б мене запитали, який домінуючий знак ~~видавничої~~ епохи, я б сказав: це знак задухи і чаду у храмі мистецтва, а отже і в духовному житті кожної особистості. ~~Щодо видавничої епохи, то це епоха задухи і чаду у храмі мистецтва, а отже і в духовному житті кожної особистості.~~

РЕЦЕНЗІЇ ТА ВІДГУКИ

ВІКТОР БОСОВ

Тоді/1964/ - студент Київського університету філологічного ф-ту українського відділу.

ВІДГУК на збірку віршів "Поранені очі".

1. "Моє чоло" - логічність образів. Скромний верлібр. Переможно підкуповує...
2. Світла етюдна картинка повна сонця, весни, сміху, життєлюбства.
3. "Це Ваня закохався" - тривіальне співставлення "саява щастя" і сну закоханої людини; не допрацьовані ~~факти~~; не зрозуміло як можна "св"яте втамувати" і в той же час "теплим чимсь ділитись" "Співрозмовник для щастя" ніколи не потрібний: інакше кожен вважатиме себе якраз нещасливим, для цього йому й потрібна опора; "влюбивсь" - українська калька з російського, "кохання" - закохавсь набагато гарніше.
4. Гарна річ, відчувається драматична схвилюваність ліричного героя, яка передається читачеві.
5. Поетичність пейзажу наснажена енергійною інтонацією, створене настрої.
6. "Вічності музика" неоправдано, протирічить "часу петля" - всеодно що наїшла коса на камінь, здригатись від величі і лягати спати - велика непослідовність внутрішнього стану, ніби глибока вразливість але разом з тим непостійність ~~жизнотанка~~ але ж "завтра новий день, нова ніч" - знову протиріччя автора: чому "я здригаюсь"? чому "ніч як вирок"? В наступних рядках теж мало втішного, в

них зміст ледь-ледь жевріє. Риторика останньої фрази має бути відкинута, тут вона лише як данина глибокій, але не розвиненій ідеї.

7. Мудрість надто завуальована, сприймається споглядально, але не психологічно.

8. Талановито... несправедливо, або жорстоко...

9. Нелогічна логічність образів.

10. Зворушує владно і різко; по цьому віршу можна судити, що твій талант не нижче талантів Симоненка, Драча і ін.; побочування викликає лише надмірна оголеність нервів, страшить вона незрозумілим жахом; хочеться бачити все це хоч крізь найтеонший рожевий туман чи що.. але не може відштовхнути майстерна віртуозна логіка, вона тільки похмура.

11. Майже те ж саме.

12. "Притчу" можна назвати скарбом метафоричних образів, що переживаються райдужними хвилями у могутній повені таланту; просто дивовижно!

12, 13. Далі читати важко: твої вірші перегорнути, кинувши оком з п'ятого на десяте аж ніяк не сила, вони багаті на думки: кожна думка має глибоку філософську основу і багата в свою чергу на відтінки які поєднуються так просто і так віртуозно, завдяки авторській майстерності і талановитості.

5-й гуртожиток, 1964р.

СТЕПАН КРИЖАНІВСЬКИЙ

доктор філологічних наук.

ЗАВЖДИ РАДІСТЬ - ПЕРШОВІДКРИТТЯ /"Літературна Україна" 5.У.1967/

Радість першовідкриття! Колись я так назвав передмову до книжки Василя Симоненка "Тиша і грім". Прийшов, і пішов, і лишився Василь, а радість першовідкриття не зникла. Це одна зірка першої величини була занесена до атласу поетичних зірок.

І ось вірші Василя Рубана. Емоційні, симпатичні, нерівні, безпосередні. Тисячі поетів будують свою власну концепцію світу, прагнуть висловити свою поетичну філософію, інакше б їх не можна було розрізати. Адже кожна людина, можливо, є моделлю Всесвіту.

І ось чудо: серед тисяч знаходиться ще один завзятець, що хоче, може, має сміливість висловити своє по-своєму. Цим нас і привабив поетичний голос Василя Рубана, незважаючи на те, що його увагу досі здебільшого приковують лише дві речі - природа і любов. Коли я читав вірш "Вночі я перебрав у пам'яті", мені відчувалося, наче щось прямо-таки уїтменівське, а Уїтмена я вважаю поетом-поетів.

Хочеться відповісти тим скептикам, які кажуть: "Де всі оті генії, яких ви, критики, старші письменники - "сучасні меценати", виряджаєте у світ напутніми словами? Де вони? і чи не слід обережніше роздавати хвали"? - Ні! Згідно з відомим афоризмом Козьми Пруtkова: "Поощрение столь необходимо гениальному писателю, сколь необходима канитель стичку виртуоза". І спонукає нас до цього багато причин, і передусім - почуття батька, який турбу-

ється про продовження роду роду, а значить, про безсмертя народу, нації, поетичного мистецтва.

Варто зробити й кілька застережень молодому поетові. Василю! Пробуйте всі струни, не робіть кумиру з верлібра, не цурайтесь класичного розміру – він виробляє певну дисципліну вірша. І філософії у віршах треба більше, тобто думок, висловлених емоційно. І коло мотивів та тем поширюйте.

Вірю, все це прийде, бо є талант і запал до праці.

МИХАЙЛО КЛИМЕНКО
поет, журналіст.

МОЗАІКА БЕНТЕЖНИХ ПОЧУВАНЬ / "Радянська Житомирщина" 19. I. 1967/

Вірші молодого поета дещо незвичайні за формою, але цілком реалістичні змістом. Радісне, здорове сприйняття світу змушує автора шукати гранично точного слова: "на колінах тепла хлібина наскаво холодне під мокрими руками", "солодкогубе блискуче зерно", "дорога входить у мене, як звуки в скрипку".

Поезії В. Рубана – поезії настрою, миттєвих вражень. Зібрані разом, вони створюють дивовижну мозаїку бентежних почувань.

... Світ по-новому відкривати,

Поете, обов'язок твій –

заповідав великий художник Максим Рильський. Саме новизною й ваблять до себе непретензійні вірші Василя Рубана.

ІВАН ДРАЧ
поет

Рецензія на книжку **Викшик** "За цими не кольоровими дверима"

Про вірші Василя Рубана вже схвально писали в нашій пресі. І справді; що найбільше може припасти до смаку у віршах молодого поета, так це безбережна щирість почуттів, шалливо наївних, відвертих, дуже вже юначих. Оця суцільна молодість, ще майже абсолютно не роз'їдена шашлем сумнівів, не приморожена раціоналізмом, панує в книжці. Є кілька поривів в інший світ поетичний - у світ відчуждження, в моторошний світ людських поразок - в біологічну конечність індивіду, але домінанта збірки - суцільна чистота, пахуча, інколи навіть лякає своїм здоров'ям: так як завжди важко повірити в щось абсолютне, так і тут інколи засумніваєшся в своєму позірному сприйнятті. А може воно, оте здоров'я, трохи силенує, котурнує. Аж ні - чистота почуттів і навіть банальних людських стосунків опое-тизована органічно, навіть не возведена в ранг поезії, а просто піднята муза до висоти нормальних взаємин одного людського індивіду з іншим. Це, звичайно, уїтменівське коріння в світіоспри-тманні, воно таке доцільне, таке важливе, особливо на початку творчого зажинку.

Починаю з узагальнення - тепер деякі зауваження конкрет-но до окремих поезій.

Перший вірш збірки " Я жую пелюстки рожеві подарованої квітки, і спльовую шкіру прикушених губ..." - оце і всей вірш, мало вдалий сам по собі, тим більше не варто починати з нього. 9

Можливо, це і є той самий вірш, який згадується в тексті. Він є дуже характерним для загального тону збірки.

Можливо, це і є той самий вірш, який згадується в тексті. Він є дуже характерним для загального тону збірки.

Молодий поет дуже любить спрощення, з деякої спрощеності виростає ота справжня простота, за пошуками якої поспішували тисячі Пегасів, з деякої ж - виростає звичайна собі банальність. Так і в Рубана - не завжди автор долає захаращення спрощеності /а воно ж існує в білому світі так само, як і захаращення складності/..:

...друзі,

.....

в мене нема їхніх адрес...

Це все вірш, мікрівірш, з авторським намаганням перетворити його в макровірш по навантаженню. Згадується вже оте, майже фольклорне "...знайомих тьма, а друга нет...", згадується, перетворюється в звичайне собі знизування плечима, але хіба такою мусить бути реакція на справжню поезію.

Гарні вірші: "теплий дощ весною", "вода - це страшно", "потемніли очі дівочі". Прекрасний - "сьогодні обов'язково треба вийти на вечірні вулиці". Скільки в ньому мудрості, наскільки пориву, скільки захопленості світом і весняним оновленням душі і природи:

"З цього разу я буду кожен вечір ходити до квітучого садка,

аж поки не осиплеться цвіт на землю.

Хто це сказав, що ввечері можна ходити тільки з дівчиною, можна ж і самому ходити до цвіту і радіти..."

Цікаво, що кожен вірш автор починає трьохрапкою і з малої літери - це не поетична мерехлиддя, просто він засвідчує, що кожна його на папері занотована поезія - лише фрагмент суцільного поетичного потоку уяви, отої безкінечної поеми, яку пише кожна людина, і він - поет Василь Рубан - лише частково спроможний запропонувати читачеві дещо з того, що своєю безмежністю заповнює його.

Гарний вірш "...а чого це жінка тримає рушницю?" Авторський фемінізм в багатьох поезіях збірки такий доцільний і переконливий - жінка, як дивовижне світле ество, заповнює світ Рубана до безміру, він хоче осторонити її від чоловічого зла: "А жінку я послав би додому, тільки ще раз глянути, як вона розетібає блюзку". Як контраргумент на оте попереднє "а чого це жінка тримає рушницю".

Так багато точних поетичних відбитків з почуття найгіршого і найсолодшого - кохання, правда, воно тут не стільки за модою, скільки за велінням суцільного чуттєвого потоку двадцятилітніх у 60-ті роки, надто забіологозоване, затілесне, але все ж чисте і здорове - почуття тут делікатне, стримане, для пуриста трохи завідверте. Світ матері і дитини поки що тільки розвиднюється для Рубана, але і в ньому він вже добачає деякі тонкі і не помічені ніким раніше речі. Старі теми автор теж не обходить, не цура-

ється їх, ось як по-своєму звучить у нього тема вдовиння:

...відрізали пів яблука,
і білі зернини не поспіють,
не випадуть смагляві
живими в землю чорну;
вбили чоловіка -
задомилі руки...

Лаконізм і витонченість старокитайської поезії, японських хоку і танка приваблюють зараз багатьох наймолодших наших поетів. Це надзвичайно цікаво - воно дасть українській поезії нові можливості, звільнить її від велемовності. Не знаю, свідомо чи не свідомо, але багато пошуків і знахідок Василя Рубана десь на старих і добрих шляхах, в нього нема копіювання старих вірців, непересічна оригінальність світиться з багатьох сторінок рукопису.

Ось ще одна важлива риса. Чи не найважче в мистецтві говорити про якісь позитивні, чисто плюсові ~~жизні~~ речі: про здоров'я, про оптимізм, про молодість. Ось суцільна молодість через поетичний рентген:

...сьогодні нічого не болить,
береш цигарку, палиш; ~~душиш~~
душить дим - радієш:
сьогодні я багатий і трачу;
пестити дівчину просто так,
сьогодні ми багаті;
ми тратимось і сміємось...

Не цурається він і речей моторошних: "я бачив у синіх очах",

"людину акуратно перерізали", "дерева" не різьблене ліжко".
Ці вірші обов'язково повинні бути в збірці - без них поет
Василь Рубая багато втратить, а в сприйнятті декого з читачів
може просто перетворитися на такого собі адорувачка з під/
мальованими червоним буряком щоками.

Книжку треба видавати якнайшвидше, вона засвідчить про при-
хід в українську поезію нового поетичного покоління.

Київ, 30.XI.1967 /Для видавництва
"Радянський письменник"/.

П О Р А Н Е Н І О Ч І

КИЇВ - 1964

...моє чоло продовжує вікно -
квадрат білий.
Воно п'є з кулі,
повної сонячного світла,
вікно заплетене яблуковими вітами,
наче чоло - нервами...

...вікно.

Ніч.

Лампа на стовпі електрична
розсіє велику світлу пляму.

Сн автобус поїхав,
заблимає червоним світлом.
Автобус повний людей і світла,
автобус поїхав...

і - темно.

і знову

інший автобус приїхав,

і знову темно.

Я стою. В кишенях руки,
на стовпі лампа - пляма,
темно...

...виходжу,
вербичко моя,
на світло твоїх очей,
на промені їх чисті.
Виходжу, вербичко моя,
до неокруглених твоїх ~~бач~~ плечей,
себе виривав
з бруду дороги,
себе приношу,
тільки з надією
мовчу,
дивлюсь
і руки свої важкі
держу на колінах
своїх.
Ти йдеш,
вербичко моя,
ласки моєї,
я вдіймаю руки свої важкі
і гладку
твої плечі,
і від рук своїх
здрігаюсь...

...коли б мені прийти
і подивитись на тебе сонну.
Ти спиш,
лице погашене повіками - віями,
лице відкрите стуленими повіками,
твое лице.
Тобі сниться щось світле:
може, літній сонячний день,
а може, весняний білий день.
Твій, втомлений дорогов, розум спить,
а ти - лише обрис на білих простиралах.
Я стою і стримую свої нерозкриті обійми,
що стають крилами,
і боюсь на тебе довго дивитись,
щоб ти не прокинулась...

,...в твоїх очах
був сміх, я
як вишнева пожажа весни,
в них був сміх,
як вишневий потоп весни,
в них зараз страх,
як вишневий траур чорної землі,
пелюстками наводованої...

...сміху крихітка,
ідеш і трусишся від сміху,
ти така неабгагнено летюча,
що сьогодні твої примхи випляснуть.
А недавно ув очах - причинах
я побачив тверді, наче доля,
очі,
сплавлені розпукон із серцем,
дивляться,
сміятися на хочуть.
Ти була,
як пляма сміху листяного,
ти така невиплакано - повна,
я борсь,
смішини-очі, слізьми виповняться.
- Смійся, чуєш,
я не буду більш безмовним,
я не буду таким
серйозним...

...Я ледве-втримую ольези
в очах і думаю:
Чого це, що це зі мною,
таким дорослим,
таким серйозним?
Я плачу повними очима сліз,
що хочуть бризнути.
Я піднімаю лице до неба,
щоб не перехилити
сліз своїх.
Я питаю у неба:
Нащо; нащо
опадає вишневий цвіт?
-Треба,
 треба,
 треба-
гомос неба;
-треба,
 треба,
 треба-
гомос розуму;
-треба,
 треба,
 треба-
гомос землі.
Дивітесь на цвіт,
кудов ступати мені ногами?-
скрізь пелюстки...

...затріпотіло лице
віями,
куточками губ,
білов хустиною
безкровною,
невловимою,
занепокоїлось,
/лице, гордо підняте/.
Полетіло, як білий листок,
на веснянім
вогкуватім
синім вихорі,
загубилось на дротах
загнаною пташкою,
зникло...

...дівчина летить,
як-дасівка,
і чує своє, обляте повітрям,
тіло.

Дівчина летить,
бо розтискають груди
заполонені легені - крила.
Дівчина стала птахом сильним,
білом,
ордицею білом.

Дівчина летить,
і спокійна вода
вибухом
ковтає рибу білу
з людськими очима,
від лету примруженими.
Дівчина рине дельфіном,
розриває воду, як синю сорочку.
Дівчина виходить на берег,
її тіло стало сонцем
мокрим,
аж несила дивитись.
Вона біжить і махає руками...

...вишенька листя чекала,
туман сльозам рясні нализував
і говорив:

-Це від радощів.
Стояла вишенька в дзеркалі
і щасливо спала.
Сонце пригріло її біді,
стояла вишенька в сонці
біла-біла.

-Де моє зелене щастя,
зелене плаття?
Затулила лице білими руками,
а сонні бджоли гули,
як добра бабуся,
а сонце сушило сльози,
а на дзеркалі пелюстки,
як білі зойки,
плавали...

...виходжу в осінь.
Мені не хочеться плакати,
мені хочеться дихати,
мені хочеться любити.
Вона така прохолодна тілом
і така гаряча листям.
Я хочу її зловити,
іду за нею.
Я кидав на неї погляди
огненні,
я показує,
як горять мої очі,
як дрижать мої руки.
Я зривавсь бігти,
я біжу і хочу
бодай цілувати її до нестями.
Я протягнув руки
і витягуєсь весь в знак моління.
Я біжу,
я...
задихавсь...
Мені халь свої гордості,
мені халь себе,
а потім я запаливсь гордістю.
Я горю і злітаю,
і стаю чорним орлом.
Я падав на неї
тілом і кігтями,
я ніяк не прокинусь,

я люблю тебе...

...ви,
люди,
нащо несу до вас своє серце?
Нащо несу до вас свою любов?
За що вам продався?
Вербичко тонка,
хіба то ти з одних людей виросла?
Хіба то в тебе такі коси,
як в рудих людей?
Хіба то в тебе такі руки,
як у грубих людей?
Хіба то ти з них?
Обламали вербу,
посадили пагінець рожеві,
вони хочуть вербами стати,
а я плачу...

...за щастя
триматись
серцем,
як пальцями кривавими на виступі скехі,
тоді тільки
чуб під вітром прапоритиметься
і твердь небесну
розірвеш грудьми,
триматись,
щоб хмари білогодові пестити
руками ласкавими,
щоб руки криваві
видалиєш голубиними крильми,
Щоб пальці спорскували,
нігті ламаючи,
а ноги
щоб ловили опору неіснуючу,
а губи розбиті
цілували камінь,
собою закривавлений,
і думали: -сонце...

...хотів, щоб цей день був повний меп,
а не мнов самим.
Сьогодні вже ранок, а клятви моєї нікому не треба.
Ще вчора вранці я боявся порожнечі дня,
і він був довгий, як обруч,
але ~~якщо~~ **минув**
Нікому кинути білий день в лице.
Вулиця, дім і паркан ніби там і стоять -
запечені лица змінов днів
он і в нього, і в того, і в неї, і в мене;
думки, наче шпиги в побитих колесах,
наче аркуші чистого паперу,
а лица від попелу білі...

...іду без черепа
/я череп разом з капелюхом
покинув дама/.
Осіння прохолода
притрушує роздихані завивини мозку.
Росу червону з мозку струшує.
Небо піднялось
на водорослях думок,
товстими нервами
вп'ялись дерева в кору вічності -
і думають.
Іду без черепа,
холодний піт дерев
гарячими краплинами
б'є по хвістинах...

...у книгосховище,
де хмарочоси - стелажі
загрузли в хмарах пропианих,
де,
стиснута мізерністю своєю,
людська душа ходить боїться,
бо розум спресований
роздавляє їх череп іграшковий,
ударила ракета
вістрям розпеченим.
Аркуші позовкні
полетіли, як пелюстки цвіту,
сірий пил
посипався росом вранішньою
на квітку молочай жовту,
на еру нову...

...у книгозховище,
де хмарочоси - стелажі
загрузили в хмарах пропалених,
де,
стиснута мізерністю своєю,
людська душа ходить боїться,
бо розум спресований
роздавив їх череп іграшковий,
ударив ракета
вістрям розпеченим.
Аркуші поштовкі
полетіли, як пелюстки цвіту,
сірий пил
посипався росом вранішньов
на квітку молочав кошту,
на еру нову...

...столи весільні
з довгими гранчастими ніжками
чарки повні
в них кришталь горілки
скалками
біля кожної чарки
рука чиста до весілля
чотирикутними арками
весільні столи
як тунелі з лампочками теплими
в тунелях
мигавчі поїзди
масивністю своєю
чудовиська
руки

очей

голови
по терпкій шкірі
людей веселих
моторошним
над кожним столом
по дві зірки
з темні чисті руки
в синіми венами...

...верба...

червоні пальчики мочить у вітрі
блакитному,

яблуні

рожевими пальчиками

мерзнуть під вітром,

люди з льодинками нігтів

танучих,

з синіми пролісками, мерзлих губ
дрижать під весняним вітром.

Гей ти,

вітре з прозором льодинкою,

ти теж танеш від весни,

ти теж нещасний своєю смертю,

ти теж щасливий своєю смертю,

бо може потепліти навіть завтра...

...бездомного пса били,
як неприкаяну душу.
Раніш він махав довірливо хвостом,
а потім щирився і гарчав
і тікав геть;
скавчав на ясний місяць,
а всі спали в теплі.
Мого дуже довго били
і кликали ласкаво:
-На-х, на-х, на хліба,-
і кидали каменем.
Він не міг покачатись на траві,
як ситий собака.
Він вже лежав сірим клубком
біля дороги в набряклому снігу.
І я взяв каменя,
думав: -Спить,
нарешті я вб"ю,
я - вб"ю,
я доб"ю його.
А він дивився в очі
і не тікав,
не мав сили тікати.
Я кинув возла камінь у вербу,
і вона заблищала на сонці весняним соком...

...не звучить розмова наша,
безглузда й смішна,
заглушена двигуном.
Оголені наші серця
мовчанкою,
вливаються стрічкою азеленою
зелених дерев,
що біжать, задихаються,
стоять лініями
в наших очах серпозних...

...нічого не сталося,
лише цигарка квалливо згорала,
і груди жадібно вбирали дим,
лише
якась там дешева ~~цигарка~~ цигарка...
назавжди!
і знову над димарями радісний дим
із вітром весняним летить на північ,
віс в очі весняний вітер,
у груди віс,
дим вивіває,
через усе привіт посилає,
цей вітер сміється над цим усім...

...прозора усмішка,
хоч десь крізь шкіру
просочується мертва стиснутість м'язів,
хоч там,
за блиском очей зупинених,
страждання стислось пружиною.
Я бачив усе крізь усмішку друга,
я тис в усієї сили руку,
хотілося більше тепла і підтримки
в цю мужню руку черцем налити.
Я стримав у грудях співчуття питання,
якого так сторожко він боявся.
Він руку міцно потис на прощання,
немов
за підтримку сказав спасибі,
а я дивився на його постать,
що намагалась випростатись
назустріч вітру...

...кленів вогні,
наче хлопці закохані,
тихо горять.
Скільки всьди любові!
Иду, ~~пта~~ німаю листки,
Иду, обриваю листки,
спрагло лижуть груди
червоні лизні...

...сини ідуть,
мати ходить на роботу,
батько ходить на роботу
кожен день,
кожен рік,
цілий вік.
Сини ідуть,
коли вони мийться після роботи,
їхні тіла свіжі і молоді -
мати заливає воду.
На мить їй вдалося,
що то її тіло пружно схилилось,
і в голові тисячі смішинок,
а в косах тисячі сивинок,
сини ідуть...

...хтось посіяв білі зерна
в темній ночі,
і темінь відступила від лица;
і сказав Бог:
-Це очі, як два знаки запитання,
не дивіться в них,
не кидайте в них піском.
А це сльози, промивати очі,
коли вони дивляться в чорну шибку.
Хіба я знаю, що таке надія:
може, дівчина,
а, може, горда самота;
хіба я знаю, що таке повія:
може, тихе тремтіння води
до м'якого неба?
То я як шукати її,
коли не знаєш,
коли хтось посіяв білі зерна...

...хтось посіяв білі зерна
в темній ночі,
і темінь відступила від лица;
і сказав Бог:
— Це очі, як два знаки запитання,
не дивіться в них,
не кидайте в них піском.
А це сльози, промивати очі,
коли вони дивляться в чорну шибку.
Хіба я знаю, що таке надія:
може, дівчина,
а, може, горда самота;
хіба я знаю, що таке повія:
може, тихе тремтіння води
до м'якого неба?
То ж як шукати її,
коли не знаєш,
коли хтось посіяв білі зерна...

...коли б-єкинути машкару,
защиту, рожевими губами
загороджену,
заціплену білими зубами,
коли б скинути біле покривало,
то червона і весела людина
стала б червоним і веселим клубком.
У цієї білої людини
на лиці чорні літери,
у цієї білої людини
на лиці жовті літери,
у цієї білої людини
на лиці сині літери.
Чорні очі сиві від злості,
сірі очі м'які, як коти ~~жирні~~ сонні,
карі очі блискучі, як двоє засмаглих тіл...

...цирк -
говорять величезні літери
/дресировані звірі - стара утіха/,

а навпроти
блоками новими
підіймається будинок - перший сорт
з фасадами ультрамодерновими.

Цирк, -
зеленіє сьогоднішній неон,
небо відконтрастовує денні лампи,
для дня завтрашнього відблимає сьогоднішня ніч,
і земля впрошить радіоактивними лапами...

...червоним наростом
на чорному асфальті
проріє університет,
як розкованість думки.
Мурашками, що мурашник будують,
блукають люди.
Шевченко - раб
схилив голову
перед потворю густої крові.
Він весь витік,
і чорною скалою мовчазною
стоїть.
Він той,
що кров усе віддав потворі,
не залишивши собі ні краплі.
Розплавлене сонце встає над Києвом,
всихається Шевченко
чорним пластом вугільним.
Парує кров
невидимість нервів людських...

評

...як дві росини,
як дві не виплакані сльозини,
тремтять на віях
очі.

Розлитись хочуть,
впасти хочуть
чорнірчими бомбами.
Вже нічого не скаже він,
за очі тяжчого,
нічого не зробить в своїм очима:
-Зірвіть нас,
люди!-

А як ви зірвете
руками спітнілими,
коли ми -сльози-в мережці нервів?
Вже скоро,
скоро нас не буде,
а нам не хочеться мерти.

О,
не чіпайте очей,
що кричать, як спазма думок.
Болючою раню відчуття горять вони в лобі.
-Затуліть нас,
нам боляче відтуленими,
затуліть нас повіками!
Або ні, не треба,
несіть під вітер,

Геть-а-міста, ---
від себе,
де тільки вітер.
Хай остудить очі свіжість,
хай висушить їх летючою вічністю!
Хай затопче нерви,
жовріючі в орбітах,
холодною вічністю...

...ішов якомсь поривчасто,
поштовхами стомленого серця,
а крізь жакет сірий сутулість застигла проступала.
Він ішов і похитувався, і всі бачили:
похитується на його горбі прозора смерть.
Стискає горло,
аж очі обвисають на білих шнурках,
Очі,
такі сині і вагомі,
нараз ставали жалібними і печальними.
Він ішов підтрибувчи,
поштовхами стомленого серця,
і ноша його важка зрідка клацала зубами.
Хотіла штрикнути в очі вістря,
щоб їхня синість стала порожнечою,
він пішов,
потрушувчи розумною старечою головою...

...музика залишилась моєю беззахисністю,
для мене, затуленого іронією.
Музика робить мені боляче,
від музики мені холодно,
і твій сміх став музикою...

...по моєму чолі
скотилася зірка з неба темного.
Я з острахом підняв руки,
щоб її не випустити.
Я мушу її нести й нести,
хоч пече мене,
і кинути з високої кручі.
Вона,
пташкою відігрітою біля серця мого,
від землі відірветься -
полетить...

...вікно відчинене,
волегою-прохолодною, свіжою
вгортає сніг, що летить за вікном.
Сніг вогкий,
хоч його і багато,
але авто пробили чорну дорогу.
Сніг світить,
дуже світить, біло горить,
повітря горить.
Дуже видно,
дуже світло.
По чорній дорозі іде жнак з дівчиною.
Це зима, але вода біжить малесінькими струмочками.
Вони дивляться на білий-білий сніг,
в чорну дорогу і блискучі струмочки,
і розтеплені очі свої,
і думають,
що вони щасливі.
Вони плігають через невидимі струмочки
і ховаються за рогом будинку.
Перший сніг, як перша любов.
Зимою тане сніг,
а коли тане сніг - то це весна,
а коли люди -
дівчина й хлопець -
ідуть і сміються - то це теж весна.
І сніг горить,
біло горить...

...дівчина іде,
в ній спить жінка,
яка інколи пручається,
аж пруття ліжка холодного
пальці стискають гарячі.
Дівчина ходить легко-легко,
ладібно дихає зимовим повітрям.
Хтось прокидається,
іде вона,
міняється проміті жагою очі.
Дівчина грає в холодному повітрі тілом,
наче в чистій воді свіжій
сильна риба...

...не дивись у вікно,
а ти дивишся очима незахищеними,
хай увійде в них мовчазний сніг.
Ти дивишся очима відкритими
і не знаєш,
чого дивишся відкритими очима.
Сніг холодить твої білі очі
з зіницями синіми,
і вони приємно холонуть
по сусідству з гарячим мозком.
Потім ти дивишся на людей,
потім ти повертаєшся до людей
і грієш очі свої,
а сніг залишається за вікном...

...музика пестить ласкаво
по ніжному пушку нервів,
що обгортають недоторкане тіло.
Так боязно, неспішно,
так боляче,
аж морозом сипле за комір.
Музика так пестить,
я ніжусь в ласках її
обережних,
безжалісних,
немов лежу на крилах своїх
підданих,
вони риплять,
як ліжко, коли не можна заснути...

... земля, як гола жінка,
спить снігом.
Виходь на вулицю,
заходь до неї в обійми
прохолодні.
Вона не соромиться,
тільки мружиться
від сонця,
від білості своєї,
тільки грається дрібненькими дзеркальцями,
знаючи, що красуня.
Вийди,
задишнешся її палом,

замалює щоки калиною,
затанцюєш перед нею,
сильною,
від своєї гарної сліпоти...

...летить,
літає наді мною,
як зграя гав,
зграя білих лебедів з червоними дзьобами
і лапами, до колін червоними,
вони, мабуть, ходили по річці з кров'ю.
І чого вони такі білі,
білі?
Чого в них шиї тонкі,
як тахі?
як зміїні вигини?
Лоскочуть мене,
чого вони білі...

...агонія тиха
вливається в голову
через білий квадрат стелі,
розмиває стелажі з книгами,
і вони хитаються,
хлиляться.

Книжки,
залякані повинню білою,
з червоно-зеленими каламутинками,
зриваються зграями,
пищать різноголосо,
різноголосо каркають,
різноголосо кигичуть.
Очі, як двері, розчинились
білими жабрами,
але осб, нарешті,
серце
свіжов, чистов, червонов кров"ю
затопило білу повинь,
і я ще раз голосно засміявся...

Y6

...над серцями в людей
по два камені,
вони висовують свої сірі голови
в чорних, як гадюки, очима,
коли людина хоче щось подарувати,
наче умішку щирі.
Диснуть камені задухов,
коли людина бачить чиесь щастя,
сичать
і гасять німе сяння
серця.
Роззявляють свої жовті роти,
як годовані вівчата.
А люди годують їх,
не знаючи, що нерідні вони,
чужі,
що вони вбили рідних.
Ховаються з ними,
розпинають сушити на них
своє щастя
і мукають крізь зуби:
-М-и-и-моє...

...часто-був-нїяний,
чекав смерті,
хапався за серце,
а очі сміхом мертвим сіяли...

...вчителі мої,
любі, шановані,
вчителько моя, вчителе мій.
Зустрічаю вас, вже не молодих,
і звертаюсь на "ви".
І пішла з вами моя перша школярська любов,
з першою безсонною ніччю.
Відчинилися двері скрипом-воїком,
впало світло,
аж я один і малий на дорозі,
де їй кінець?
Я заляшчує очі, щоб вас побачити,
хапав сніг пальцями
і тулю його до лица заплященого,
Я трусь обличчям з цвітом заросеним
і говорю собі:
-Це вишні цвітуть.
Я зустрічаю дівчину і говорю:
-Це дівчина,
це цвіт...

Дівочі уста горять живими маками,
зірнеш пелюстку, — і маківка кров'ю набрякає,
стоїть на городі серед зелені
червона маківка з мертвими устами.
Вона не беззахисна,
вона випила кров із губ твоїх,
і вони теж мертві.
Ти пішов з мертвими устами:
бджоли сідають на квітку уст
і вмирають,
метелики сідають
і чорніють,
а уста сохнуть, мертвіють
і чорнять очі.
Твої очі не промиєть слюзи,
слюзи можуть тільки ~~по~~скипіти в орбітах
і висохнути.

Материні уста оживають,
вони цілують дитину сонну,
не холодні, не гарячі,
вони теплі любов'ю,
і дитина спить,
як жевріюча жарина,
під легкими, сухими подихами.
То серце вмираюче прохоплюється лизнями полум'я,
і губи шерхнуть і в'януть від спеки;
то молоко

білими, чистими,
як материнська любов, краплями
губи живі випивають.
У дитини губи, як бруньки,
теплі від материнського дихання,
від материнських білих грудей
рожеві...

...дивилась мати на синів,
дивилась і сміялася,
як вони вперше їй невміло
на танці вибиралися.
Дивилась мати, усміхалась,
забула сумувати -
їй радо зараз так було
синочків любувати.
Як явори вони були,
чи як орли, чи як сини.
Забула мати, як носила,
забула мати, як ростила,
лише усміхнена сиділа
та раділа.

Відірвалася частка серця у тебе,
забохила в грудях моїх раном свіжом,
горілкою випитом залита,
гордістю кнацькою задушена.
Відвела ти мене від порога три кроки
і взяла своє право поцілувати прилюдно,
вдарила мене в обличчя.

бо була лише ти,
та хата наша, та тополі наші,
та я задуманий,
в дорогу нахмурений.
Я поїхав,
горизонту крига розступилась
і зійшлася.
Я став для тебе
кров'яним заходом вечірнім,
я став солдатом.
Сам спав, без твого ока пильного,
виходив під вітер холодний у гімнастборці,
і не їхав, я довго не їхав,
я був кснвертом і почерком моїм.

Приїхав:
дивлюсь—
засоромились вербички рожеві.
Які вони гінкі та тонкі:
запінилося літо
зеленим конем гарячим.
Іду по селу, кажу "добридень"
знайомим людям і всім зустрічним.
Приїхав, приїхав,
підхідку,
і птах у грудях завмер,
як густий запах м'яти
берує за ручку дверей знайомих

і не бачу тебе на стіні білій.
Потім ти радісно,
потім ти бляче скрикуєш
/посивіла як/
і стоїш,
і я стою і сміюсь.

Я вдома. *
Я знову став сином,
як-ий ходить по хаті в сорочці розхристаній,
голосно говорить
і грається з братом і з котом,
і дивиться на все:
на яблуні, на зарубки на одвірку,
поле, де дороги дитячі,
де ноги босі.

Мій поїзд відходить вночі;
виходжу з хати
в дорогу. Потроху відстають всі, хто проводить,
тільки мати ще хоче трошки пройти,
ще хоч трошки, ще спотикається по дорозі:
-Я, - жартує, - найхоробріший воїн, -
ще йде.
Я пішов у ніч,
мій плащ розтав у темі,
а матері ще шматок дороги

назад,

до хати,

намій,

шматок дороги нічної пройти

і зайти в хату.

В хаті повно світла,

в хаті повно сміху.

Стоять печаті і виїдені тарілки,

стоять випиті й недопиті пляшки,

лежать допалені й недопалені цигарки.

В хаті густо від сміху

і музики.

Повно голосів моїх молодших братів,

сестер і родичів.

Всі встали і танцюють,

блищать лаковані стільці,

і тільки мій стілець найпорожніший...

ЗА ЦИМИ НЕКОЛЬОРОВИМИ ДВЕРИМА

КИЇВ - 1965, 1966

...я жує пелюстки рожеві
подарованої квітки
і спльовує шкіру прикушених губ...

...Хочу зробити велику відправу,
щоб спом'янути про вмерлі надії і закопати вмерлу сьогодні.
Кожен плаче, бо сам собі співчуває -
я ховаю це, на сьогодні останню, надію
весною,
не дочекає ж вона померла до зими.
Ця надія не дуже велика,
у довгому ряду моїх вмерлих надій ця найменша,
це просто недоросток,
тому могила зовсім коротка.
Матері дуже плачуть за малими дітьми,
а за малими надіями ллється мало сліз,
бо та, велика надія, яка вмерла найпершою,
була найдовша, найбільша.
І могила - це основа мого цвинтару надій,
та надія висушила найбільше сліз.
То ж постов мовчки над свіжою могилою
та згадаю більші і чистіші надії.
О, яка коротка сьогоднішня надія!
Так мої надії скоро дерівняються мене,
і мене самого покладуть вершиною піраміди надій,
бо сам я найменший
за найменшу надію.

Навіть рознач сьогодні до мене не прийшов -
цей постійний піп на похоронах.
Весна - прекрасний час для похоронів:
земля м'яка, пахуча, копай яку хочеш яму;
от вода, вода близько,
ось-ось за примруженими повіками,
тільки кліпни - і впаде снігова...

...хлопець безпорадно усміхається
серед півного автобуса
сірих, замислених, байдужих, замкнених лиць:
він боїться, що хтось підгледить його радість,
і хоче зітерти сміх з лица доломом,
але не може, не може,
ах мені за нього ніяково...

...блукаючі,
нечутний шерхіт підшов ви губите
між тих, хто йде і не повертається.
Я вас не знайду серед спокійних лиць
і тіл, загорнутих в плащі.
Що я вам вишен,
що дати вам, ми голі проти болю,
а біль гуде, як смертоносний жук,
хоч ідете від мене в різні боки...

...теплий дощ весною,
росте трава,
світяться через сиву пелену
свіжі зелені бруньки рясних дерев;
я повернувся до дощу лицем
і думав про дівчину.
А зараз я в автобусі,
на колінах тепла хлібина
ласкаво холоде під мокрими руками
і пахне;
я думав про дівчину...

...темно,
обрії тихо засвітився двома блакитними очима,
а навпроти зійшло двоє карих очей,
четверо очей з вечірніми віями тихо дивились.
Карі очі вихопились димом вогню,
бо хотіли випити темний весняний простір,
але блакитні очі заграли зеленими вогнями
з жовтими плямами
і погасли...

...хто він, загорнутий в біле,
дивиться на мене?
Це сум
за тією дівчиною, яка до мене не прийшла,
це чекання і надія,
це стіна, за яку захована смертельна байдужість...

... вони запливли в чорно-зелений сад,
і вона стала великою білою рибою,
тільки білий кришталь роси світився,
затанцював у траві
великий сонячний зайчик,
бо місяць зайшов за хмари...

...загаслих надій не видко,
але ми від них не втекли,
бо не можемо зітерти з очей
сірий попіл тих днів, що пройшли,
а кульбаба цвіте тільки вдень,
хоч я хотів заснути.
Не була це надія на коротку смерть,
не була це сповідь.

Прізва часу відкрилась -
заховаймося до мовчанки, щоб бути в майбутньому,
як заховані в кремені іскри вогню...

...на дротах задиханих,
на димарях почорнілих,
на листі закопшеному
росте костиста жовта мурашка:
то не дитина,
то не мадонна,
то людина...

...затулені від розпачу рівними плечима,
ходять люди, ховають очі,
уєміхаються,
інколи порівнюють себе з квітами...

...сонце простягло золоту соську,
машина повинься зерном,
двигун гуде,
люди дивляться на зерно,
що в рукаві,
не в руках,
що в кузові,
не в коморі.

Вона велика й сильна -
її мати,
вона жорстока й м'яка,
як тигриця.

Її добре гладити по смугастій шерстці,
а вона випльовує кістки,
як білі надії,
ї випльовує блискучі зуби,
як машини...

...руки, як дві полохливі курішки,
загнані голодом в роботу,
як дрижать вони й сіпаються -
дві дівочі руки,
дві ласкаві руки
шепочуть:

-Копійки, карбованці,
копійки, карбованці.
Дві полохливі руки замерли на сонці.
В них теплими струмочками
кров сіпається:

-Копійки, карбованці,
копійки, карбованці,
штанці, цукерки,
поцілушки, слъози...

...Я знаю, що я живу,
я знаю, що я не сам,
я знаю, що можна руки свої цілувати
і їхні руки цілувати,
немов пити

молоко, молоко, молоко.
В білих головах родиться білий біль,
і свій, і чужий,
багато білого і червоного болю.
Білий біль любить біле молоко,
червоний біль любить червоне молоко.
Білий біль любить червоний біль,
червоний біль любить білий біль.

~~і червона й біла утіха цілуться.
і над ними хмары білого і червоного болю
хочуть впасти білим і червоним дощем...~~

На двох червоних і білих болях
сидить мораль,
і червона й біла утіха цілуться.
А над ними хмары білого і червоного болю
хочуть впасти білим і червоним дощем...

...сама - вона знімає маску терпіння
і вішає на стілець,
в кімнаті темно;
вона знімає посмішку
і кладе в шкатулку в намістом,
лягає на прохолодне простирадло
і запліває очі.
Я йду до ліжка -
то дівчина лежить.
Я легко торкаюсь її:
вона соромиться мене
одягненого!

-Іди, - каже, затуляє лице руками.
Я знімаю свій сором і кладу до її посмішки,
я знімаю свою маску терпіння
і кладу до її маски терпіння.
Дві людини лежить в шкатулці і на ліжку,
на діжку і в шкатулці лежить дві людини...

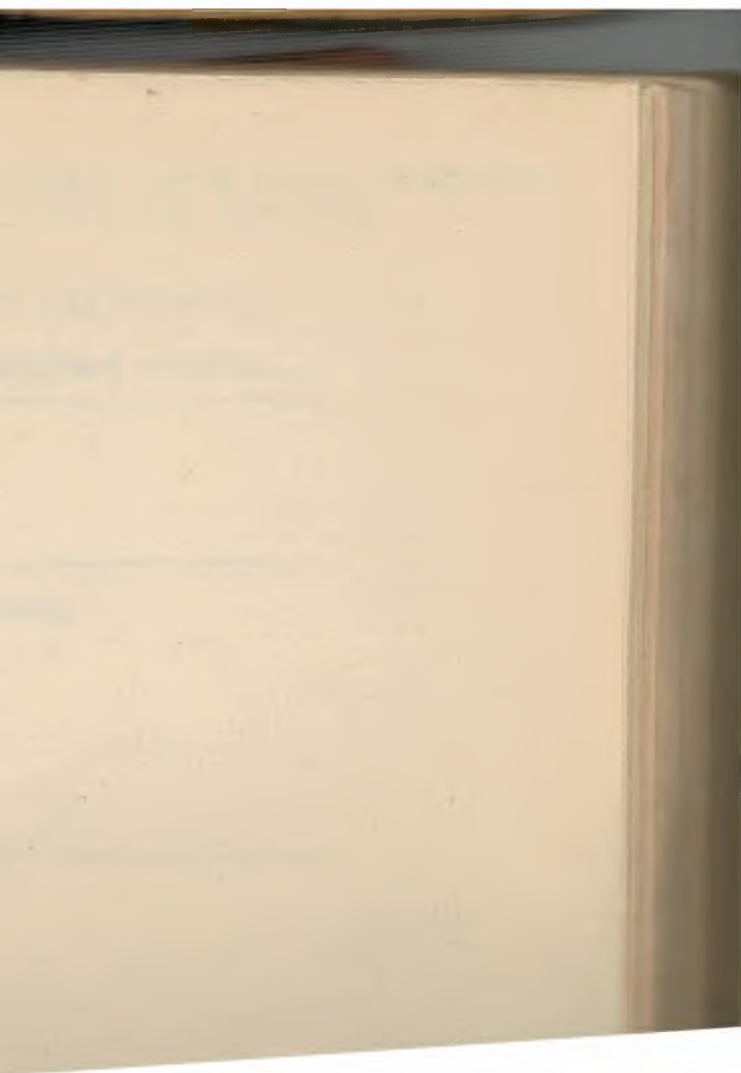
...приходять свята,
і люди залишають мене,
вони йдуть святкувати свої свята,
а я йду святкувати свої самотні дні
до людей, що святкують.
Я не хочу з ними танцювати,
і вони теж не хочуть зі мною танцювати,
я не хочу їм посміхатись,
і вони теж не хочуть мені посміхатись.
Шукаємо себе в шибках нічних вікон
і посміхаємось самі собі...

...сьогодні обов'язково треба вийти на вечірні вулиці,
бо цвітуть садки і каштани.
Гріх сидіти такого теплого вечора в кімнаті;
скільки пройшло весен - і ні одної я не пам'ятаю,
бо я дивився на цвіт тільки тоді,
коли переходив з одного будинку в інший.
Так можна не запам'ятати ні одної весни.
З цього разу я буду кожен вечір ходити до квітучого садка,
а поки не осиплеться цвіт на землю,
Хто це сказав, що ввечері можна ходити тільки з дівчиною?
Можна ж і самому ходити до цвіту
і радіти...

...потемніли очі
дівочі
ополонками весняними,
ожила ~~животлива~~ вода
глибока,
обливала
краї ополонки прозорі.
Велике тіло річки вже дихав,
темне від живинск.
Ополонки
в весняном дурістк,
в вашому настороженому вирі
тихо кружляє моя голова...

...вночі я перебрав у пам'яті своїх знайомих,
і всіх я люблю,
всіх люблю.
Про кого не згадав - то очі тепліють від радощів.
Думайте, всі вони роблять мені добро?
Просто я лежу сам і не ходжу з ними,
вони не заглядають в мої очі,
вони й не знають, що, коли я сам, я їх люблю.
Я б оце встав і пішов поцілувати всіх,
вони зараз всі сплять,
бо вдень вони б назвали мене
божевільним...

...вода -
це страшно,
це бомба.
Земля - воднева бомба
кругла,
чиста,
як тремтяча сльоза
на чорній шибці
вічності;
вода -
це смішно,
це заливчасто смішно,
по лиці срібними краплями,
шматочками холодного сонця;
вода -
це подум"ям
всіх кольорів спектру
осінню
по сп"янілій свіжістю людини;
вода -
це боляче,
по людині сонній,
по людині самій
зеленими жилами
землі
по червоних струнах...

...під тонкою скибкою чорного асфальту земля жовта, глиниста,
там нема чорних плям від кісток киян, які пройшли.

Дивно,
асфальт чорний, будинки чорні,
а земля жовта, і нема чорних плям від кісток,
що зотліли,
а в пам'яті в чорні плями від зотлілих кісток...

...друзі,

.....
в мене нема їхніх адрес...

...бігло біле дитя по чорній дорозі,
карі очі, карі очі,
ви темні від сліз.
Бігло біле дитя по чорній дорозі
в білій усмішці,
як в хуетці.
Куди ти, дитино, пробігла?
Куди ти, чорна дорога, ведеш?

...за твердо складеними губами
стоять заціплені зуби,
і лице натягнуте,
як вітрило,
що змушує тремтіти тіло,
з живицею червоною;
очі
напружують, звужують зіниці
до вістря;
зуби можуть навіть окрипіти,
як щогла...

...туфельки порожні,
рукавички порожні,
плаття мертве висить на стільці,
а ти повна себе в лострі.
Руки твої хочуть відчутти довершеність твою,
вуста твої хочуть поцілувати
ніжність твою.
Два листки притулились до вікон твоїх,
їм холодно від скла зарошеного.
Відчини вікна свої,
візьми два листки прохолодних,
поклади на ранкові перса свої.
Не лякайся, лебідонько,
не лякайся, легінко моя,
то долоні мої...

...спи, спи в мене на плечі,
може, тобі приснилося,
що прихилилась ти до плеча милого.
А я ж зовсім випадково сів з тобою в тролейбусі,
а ти стомилась і спиш
в мене на плечі,
я навіть боюсь озирнутись,
може, то спить на плечі могому моя мила...

...я б узяв твої руки,
і не тремтіли б твої пальці.
Але я не буду брати твоїх рук,
а ти не зайдешся плачем,
ти промовчиш до людей,
і поплачеш до себе.
А чому б мені не взяти твоїх рук
і не повести тебе лицем до людей,
щоб ти не промовчала сміхом до них,
але я не візьму твоїх рук...

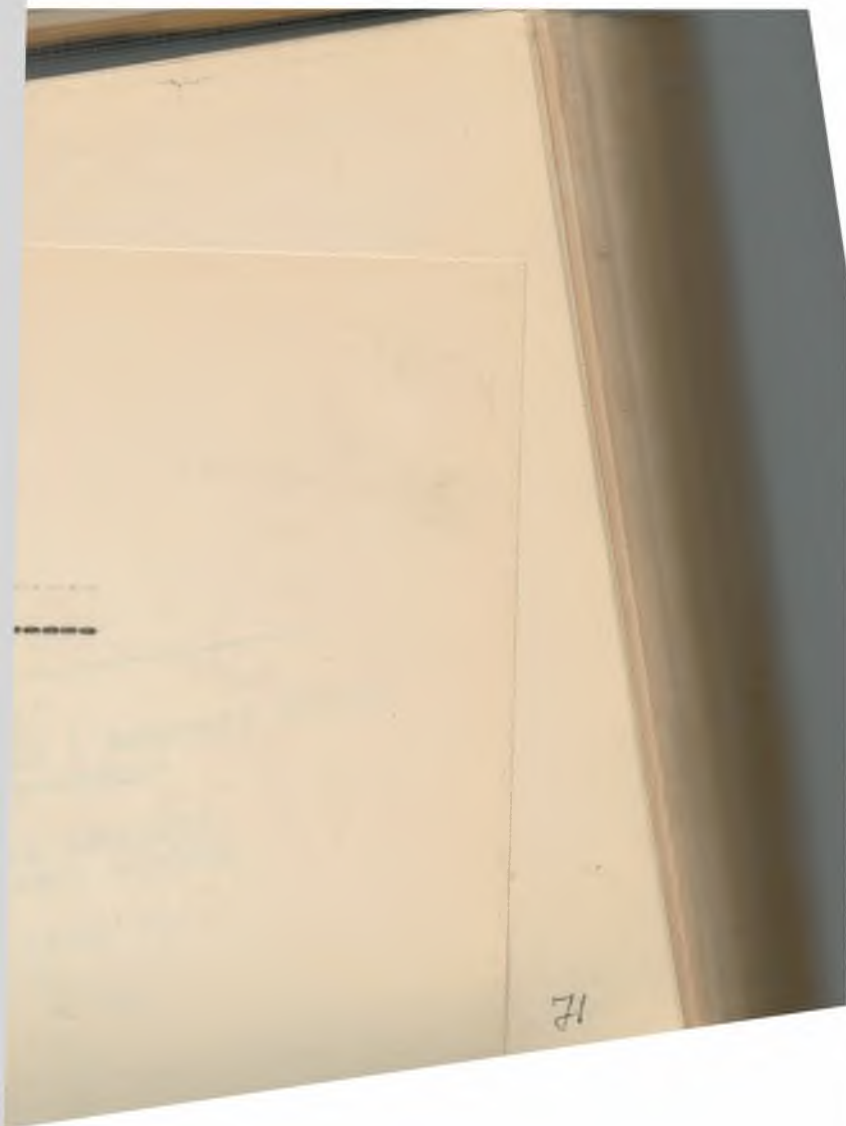
...він поставив канапу і дзеркало,
вузли, ліжка і гардероб перед під'їздом і думав,
що ця субота буде святом.
Вони всією сім'єю занесуть речі на третій поверх
в нову квартиру
і будуть радіти, коли нестимуть.
Він сьогодні не думав, що буде післязавтра,
він чекав:
зараз прийдуть діти і жінка,
і вони почнуть носити речі...

...чуєш,
кімнато моя,
мої поцілунки вистоялись,
як темний вишняк у суші,
як ночі чисті з приморозковою свіжістю,
як березові води солодкі...

...вітер зняв маленький вихор,
кинув на місце погляду два брунатих листки.
Він подумав, що то дві пантофельки стали,
підняв очі -
побачив осінь...

...мати охопилась,
доччина дитина закричала,
дочка тей прокинулась.
Вдубує заходилась біля внука.
О, безсонні ночі, проведені з дітьми,
скільки муки
у любові!
Вони не вернетесь...

..Марусю,
стро,
еш,
ж така олавна дівчина.
Марусю,
о моя молода,
вже цілуєш сина.
грошки бліда,
сь страшно бачити риси твої
м"яних сина щоках...

...серенько ти моє,
оночку мій,
у-гу-гу,
мамочко ти моя,
мамочко ти моя,
у-гу-гу,
не плач,
не плач,
радість моя,
як же сміх мій може плакати,
як,
дитинонько ти моя,
золотко ти моє,
серденько ти моє,
у-гу-гу...

...чого ти думаєш про своїх дітей?
Хіба тобі мало, що вони вже дорослі і викохані тобою?
Хіба ще я досі висить над тобою прокляття
плакати за дітьми?
Бач, вже діти твої ходять вологими вечорами
і зустрічаються під великою червоною вербою.
Бач,
вони не вірять у твій тигар і цілуються,
щоб до смерті носити їжу до гнізда.
Хіба ти не можеш щасливо про це забути?
Але без них мені страшно.
Я нікому не дам своїх любов:

~~з синім, жовтим, червоним;~~

Я пригортав порожні обійми до себе
і знахідку в собі лише терпку любов.
А тиша грається хвилиною,
а хвилинка крадеться потаємним котом,
котиться срібним клубком;

-Сини мої, дочки мої,
бережіть себе.

Я пригортав порожні обійми до себе
і знахідку в собі лише терпку любов.
А тиша грається хвилиною,
а хвилинка крадеться потаємним котом,
котиться срібним клубком;

і жили вони щасливо одне без одного,
а в одну ніч впало на них благословення дозрілого плоду,
весняним тихим дощем прошепотіло:
-Пходітьесь і розмножуйтесь...

...а чого це жінка тримає рушницю?

-А хіба вона, що, не має права вбивати,
як бере собі це право чоловік?

-А чого підліток тримає рушницю,
хіба він знає, що таке народження?

-А ти знаєш, що таке смерть?

-Ні.

-А як ти будеш вмирати?

-Я не знав.

-Ти просто бігтимеш і впадеш,
може, тобі пощастить навіть побачити свою кров,
як вона хлюскає на землю.

І він, підліток, мій син, так упав і не знатиме.

А жінку я послав би додому,
тільки ще раз глянути, як вона розетібає блюзку.

-А що вона там робитиме сама?

Відчай - це готовність кожної миті вмерти.

Син упав і звонив на грудях сорочку,
наче жінка рве на грудях сорочку...

...там, за кущами, -річка, люди,
галає і сонце, сонце,
тут, між застиглими кущами лежить жінка,
самітня і горда,
самітня-самітня.
Сонце прилипає до тіла теплою росой -
задуха, задуха.
В неї гарне тіло і лице,
вона це знає,
сонце п'є її, як гаряче озерце,
солонувате
від сліз.
Вона думає /примружені очі
до молочного неба/:
-Коли б він прийшов,
коли б він прийшов -
задуха, задуха.
прив'язав траву гарячу.
Кожну хвилину можуть порушитись кущі,
і він стане між ними,
як бронзовий пам'ятник.
Тінь від нього розчинить молочне небо.
Кожна мить, наче струна -
він може прийти,
кожної миті він може
не прийти...

...я не хочу завтрашнього дня,
не хочу зустрічей і поцілунків радісних.
Ніхто їх не знайде, не розбудить,
а вчора сам їх будив
і сміявся сам із себе,
з гіркоти своєї.
Ти не розбудиш рук моїх,
хай згорять вони тихим полум'ям...

...я призначив собі побачення:
іду і радів -
мене в 11.00 чекав я
з нетерпінням.
Нарешті ми зустрілись,
нарешті ми взялись за руки і пішли.
У одного з "я" радість не пробивалась,
наче весняна трава,
а в одного вона не світилась,
наче неонові лампа.
Ми так і пішли вдвох,
двоє однакових,
наче побачення і розлука.
Одне "я" сказало:
-Я хочу звійти в тебе.
Одне "я" сказало:
-Я хочу звійти в тебе.

Давай кинемо херебок, чи з'єднатись нам, -
сказали обоє.

Херебок стояв, як тиша
в відтінком музики,
заставлена людьми непорушними,
викладена мозаїкою дитячого крику.
А пташки зовсім не забарвлювали тишу,
вони тягли довгу нитку,
наче чорну лінію під двома "я".

Потім херебок сказав:

-Не треба, ідіть собі обоє кудись.

Ми пішли ,

я тільки запитав своє "я":

-То навіщо я чекав тебе до 11.00,
коли сдихати цього дурного херебка.

Але він був не дурний,
він був сильний, як смерть -
і ми розійшлись...

...на моїх щоках холодні плями від поцілунків.
Коли мокрий цілунок холоде під вітром,
то на лиці залишається холодна пляма.
На моїх очах теж поцілунки -
їх поцілувала колись одна дівчина;
я не знав, що це так гарно,
коли тебе цілуть в очі.
На моїх устах багато, багато цілунків,
і вони теж холонуть під вітром,
вони стали, наче росяні ранкові квіти -
прохолодні і осінні.
А ще на лиці в мене є один поцілунок.
Він довго холонув, і зараз я не знаю,
пече він чи холодить,
холод теж може опікати -
холод материних мокрих губ...

...відрізали півняблука,
і білі зернини не дозріють,
не випадуть смагляві живими
в землю чорну;
вбили чоловіка -
захопила руки...

...дорослі дивляться фільми про війну
і мовчать;
молодші дивляться фільми про війну
і не вірять;
діти дивляться фільми про війну
і граються у війну...

...ми нікому нічого не скажемо,
хай здогадуються, що ми стоїмо просто так,
ми нікого не переконуємо,
що велика мета світитися в наших головах,
наче вогонь у порожньому гарбузі
через вирізи
очей, рота, носа.
Ходімо, вип'ємо білого вина
або червоного,
кріпленого чи сухого -
сьогодні неділя і весна.
Ми - дорослі хлопці - вже не мріємо,
як то воно ходити в парі,
то ж просто вип'ємо і поспіваси.
Може, поїхати в місто,
і оті хлопці, які дивляться в вікон, подумаютъ:
-Вони поїхали на побачення.
А ми ж, як і вони,
тільки що так думали,
коли дивились у вікна на автобусну зупинку...

...земля блищить на сонці загниченою шкуринкою хліба,
а по лузі біжить сильна вода.
Коли в таку воду опустити руку, то вода туга і холодна,
аж дерев'яніють пальці.

Вода весни - Вода очищення землі.
/Можна сказати - весняні поливи/.

Але мені тоді хотілося напиться сильної води,
і ми з товаришем напилися чистої води з дугу.
А вже аж потім люди стали вертикальними червами,
йшли гуртами митися в воду.

Я навіть злякався цього колодязя огиди:
вони ж ровмоснуть і розлізуться, як гнила картопля,
і вода стане слизькою і нечистою.

Але вода цілюща!

Сам я люблю купатись,
я ходжу по вулицях і всі думають, що я людина,
і я не закричав,
бо потім виросла трава, листя і плаття...

...він полюбив її, а вона його,
бо ця весна була в них тільки одна.

Стоїть у садку молодому біленька хатка,
а в хаті сидить на стільці молода мати,
а в колиці гойдається мала дитина,
тут і починається нова сім'я.

Хатка біленька у садку сама, мати гойдає дитину і сидить сама,
дитя лежить у колиці і спить саме,

батько на роботу ходить сам.
Мати думає: -Скоро і він з роботи прийде.
Батько думає; -Як там жінка дома з малим?
Мале думає зараз прокинутись,
бо прищипиє йому материні груди солодкі,
а хатка біленька у садку сама...

...може, я осиковий листок під вітром доріж,
може, я струна бабиного літа,
хоч на дворі весна.
Чого тоді дорога входить у мене,
як струни в скрипку,
чого б тоді вертілась котушка серця
і тяжчала,
як червона крапля
на обрубаних березовій гілці...

...ніч посипана холодним цукром,
яблуко з трави росної.
Вона пішла сама.
Одна голівешка гасне в хаті,
дві голівешки горять в полі...

...я бачив у синіх очах,
у тремтливих синіх очах
сльози мовчання.
Я бачив у м'яких словах,
у мілких словах
теплі клубки пестоців.
Я бачив криваві руки людей,
порізани чорною сіткою
звичайного дня,
і кричав:

-Нащо?

Бо моє серце теж
б'ється у чорній сітці,
як червоний голуб
у сумці господині
до вечері,
і по чорному асфальті
білі плями витіклого сміху:
засипте їх піском, щоб не лигли підшви...

...ти - незаасвічена церква.

А в темних кутках - тіні.

То наш страх причаївся, як порошко сердець.

Наші святі

спіли без свічок наших очей,
бо заснув вогонь у воєку наших тіл,
жовтий вогонь непокійного духу.

Я прийшов на колісинах до тебе.

ХРАМА ДУХА

в усіма гріхах, але в любов"ю єдиною,
і засвічує свічку очей біля наших ікон,
і он там хтось просить вогню, як конячий води,
і он там,
щоб ти подивилась в ніч
загратованими від злодія вікнами,
щоб ожив твій мідний язик та вдарив у кожне серце:
-Вірусмо в тебе і надіємось, Україно!
прийдуть і запалять серця,
і покесуть,
і засяють вогні у кожнім вікні:
-Віриммо в тебе і надіємось -Україно, мати наша.
А хто очорнить твоє святе чоло,
тому смерть...

...лечу на лижах по горі сніговій,
боже вірватись
і падав.
Нема мене, я десь там у яру
вмер.
Мені жаль матері,
це мене не заспокоює.
Я йду шукати себе,
може, ще живий,
чи хоч мертвого знайду.

Приходжу в той яр,
там ще якість скелети лежали,
але чомусь я вибрав оцей,
жовтий, аж золотий, і міцний.
Взяв його під руку.
-Який легкий,- думаю, несучи.
Дав його матері,
і вона поклала його в довгий ряд
на камінне ложе...

...то дивився я на профіль,
він був у білому пушку,
а через білий пушок рівний рум'янець світився.
Мені нараз видалося,
що то білий карб смерті,
я здригнувся,
бо думка вкрадлива притулилася до лоба
холодною печаткою -
це смерть.
А я стою, дивлюсь на її мертвий профіль, і не плачу.
Думка пройшла і прийшло самозаспокоєння -
то не смерть карбує,
але я знав, що то вона...

...давай розліжся червону туш
по простирадлах і по підлозі,
і масти руки мені червоною тушшю,
і рука моя буде закривавлена
на серці лежати з ножем,
і я буду такий, як мертвий.
Цікаво було б: я лежу і сміюсь,
і губи мої і лице моє
білом машкарою стиснуті,
і вона стоїть і, не кричачись ні від кого, плаче.
І сміюсь, сміюсь,
і губи сині і очі тупі,
заче погляд вічності я несу;
боюсь кліпнути,
щоб він не відпав від очей моїх.
Того ми тільки говоримо
і не можемо погратися в таку гру...

...спокій - це туга,
сьогодні туга сіра.
Обійми, ласкою зціли
Рвали, рвали дні мого звіра
і вели до білої стіни.
І кинуєсь,
може, знову на білій сонячній стіні
будуть червоні сліди,
може, піду і буду рвати слова,

як гарячі квіти,
але не піду назад,
не кличте.
Може, очі мої
тиху отіну відчаю
просвітять...

...сьогодні ніщо не болить.
Вереш цигарку -
палий;
душить дим солодко-
радієш:
-Сьогодні я багатий і трачу.
Пестити дівчину просто так -
сьогодні ми багаті:
ми тратимось і сміємось...

...може, розвішані на обгорілих гілках
зелені клапті
можуть тремтіти,
як надірваний голос,
як надломлений жест,
як не зламаний сильним рухом мужчини
стан хілки.
Як страшно, коли нема надії,
як по-дурному забирати в себе надії,
які різнобарвні хімії
в повній чистоті темні кімнаті!
~~Які різнобарвні хімії~~

Які розкриті очі
з відрубаними променями!
Новорічні ночі,
як чорні цифри
на білих годинниках,
як тіні під очима,
винасені самотю...

...людину акуратно перерізали на дві частини.
Як кров попливла!
Кров вишилась,
спливала на землю двома струмками -
два струмки потекли!
Була весна,
струмки змішилися з білими струмками
і стали білі.
Траві трохи заважала проростати
линка плівка крові,
але ж трава пробиває землю,
навіть камінь.
А дві половинки людини лежали на сонці,
і стали сухими і двійковими.
Коли з'явився вітер
і вишневий цвіт закружляв, як холодна хуга,
сухі половинки людини
з шепотом покотились по землі...

...я обкраду себе словами,
щоб не тримати голови, упущеної з рук.

Чорний камінь я знайшов,
що був холодний і глибокий.
В нього можна було дивитись
і сміятись чи плакати,
а я хотів тільки сміятись,
бо я любив ковтати слізи.
Він співав мені свою німу пісню,
а я міг його поцілувати,
і на ньому залишався візерунок губ моїх.
Але все, що не знайдеш, треба загубити,
бо нічого не можна знайти до кінця.

Віну квітку я знайшов,
її чорні пальчики тримали великий камінь,
і вона хотіла полетіти з ним,
як летить людина з каменем до дна;
я радів, що камінь великий, і вона не полетить,
бо я ж не вмів дітати,
а вона відповіла.

Я знайшов сірий попіль,
він був ще теплий, і я думав, що там ще є іскри -
розгріб його руками, і рукам було тепло,
наче губам у теплому молоці,
але іскри я так і не знайшов,
бо попіль став землею - він прохолонув.
Тоді я взяв тінь чорного каменя,

притулив до летючих насінюнок квітки
і поклав на те місце, де лежав попіл.
Потім я поклав на те місце голову
і подивився на обрій...

...дерев'яне різблене ліжко,
дерев'яна лавка під стіном,

дерев'яний під біля печі.

Глиняна піч з чорними чепухами,
глиняна довізка.

На високому дерев'яному різбленому ліжку
спали батько з матір'ю.

На полу спав перший син,

на полу спав старший син з дочкою,

на полу спав старший син, дочка і найменший син.

Одного разу вони сиділи за дерев'яним вимитим столом:

батько з матір'ю, старший син, дочка і менший син.

Мати співала їм пісню:

-Ійте, дітки, ійте,

вироснете, підете в армію,

поженетесь, заміж повиходите,

то й мамкайми більше не треба.

Батько різав хліб,

мати настинала юшку,

діти облизували холодні алюмінієві ложки.

Батько приходив з роботи,
мати приходила з роботи,
діти приходили з школи.
Одного разу прийшли родичі
і почали співати і танцювати.
Прийшов старший син з дівчиною.
Мати заслала високе дерев'яне різьблене ліжко
чистими простирадлами
і перехрестила.
Потім син з жінкою зібралися,
а всі провели їх за ворота.
За ними прийшла дочка з хлопцем,
мати заслала високе дерев'яне різьблене ліжко
чистими простирадлами,
родичі співали і танцювали,
а мати зв'язувала подушки у великий вузол
і плакала.
Дочка пішла з чоловіком,
а найменший син, батько й мати
провели їх за ворота.
Потім прийшов з дівчиною найменший син,
мати заслала високе дерев'яне різьблене ліжко
чистими простирадлами
і хотіла перехрестити,
але найменший син сказав:
— Не делай этого, —
і вона пішла спати з батьком на піл.

Вийшли батько з матір'ю за ворота
і провели їх до самого автобуса,
і пішли спати
у високий дерев'яний різьблений катафалк...

Я 1 МІСІО

КМІБ - 1967-68-69

... Кожен день на вулицях Києва хтось відчуває себе сином,
сьогодні я ішов і раптом відчув:
Я син Києва, я люблю його.
Так довго ходиш сліпий і раптом зможеш відчутти:
люблю, люблю!
і поцілуєш Волоті Ворота.
Хто зміється з цієї знахідки,
той не знає, як це не просто, який він бідний.
Йди, Києве, своїх синів,
вони йдуть і йдуть, як богомольці на прощу,
і раптом віддуться,
впадуть на коліна,
прошепочуть, закричать:
-Любимо тебе, любимо, щоб устати...

...сколихнув заспокоєне масло води,
злякався тисячі своїх лиць,
які просочуються через тисячі людей -
вони біжать і біжать.

-Не штовхайтесь, не штовхайтесь,
зберігайте спокій.

Хто вибігає на вулицю,
хто всмокнується губкою будинків?
Збережіть спокійну текучість
похмурих і сонячних вулиць.

Не поріжтесь об гострі некі навутич;
що ніжно вгортають роздуми,

які можуть бризнути кров'ю на пересушене сонцем поле тротуару

...відлига, розпався на пил туману гострий вітер,
вода, вода, вода...
Сам сиджу на жертці за один метр від вологості землі,
і не садинок, не тоскно - радів дружно з ножами трави.
На асфальті садинокіше, бо він твердіший за траву і мовчазніший
Тільки текуча швидка земля,
рідна ровесниця текучому і безупинному мені.
Вчорашній біль був учора,
завтрашній біль - завтра,
а сьогодні його не було,
ніхто нічого не міг пришвиджити і скоротити хвилини
мого побачення з доброю землею.
Гроно мійх сердець зникло в землі,
гроно соковитих кров"я сердець дозріває на моєму дереві,
а я - місток через бурхливий весняний потік,
сиджу, відділений повітрям від землі дець на один метр,
не нижче і не вище,
і вона ще не кличе мене, тільки голубить...

...писати гасла про шкідливість плачу
і користь фруктових соків?
Думати, що ти людина,
і мовчки дивитись, як ставлять пам"ятники Іуді і його учням?
Молитись Христу, щоб потурати вбивству?
Краще помовчимо про своїчесноти,
хоч тебе і ображають мовчазні поцілунок,
бо двері винайшов той, хто боявся холоду...

...ти човен невпинний на синіх хвилях,
а я твоє біле вітрило,
перепливемо ніжності червону ріку
до блакитного берега стіни
з жовтим житнім полем.
Заспівають півні на рушниках
голосами немовлят,
поцілунки на наших руках обвалніють
гострими золотими сузір'ями,
і будуть продовжувати розтинати серця
солодкими жалами...

95

Сонця промені блискучі
забивають білі цвяхи,
губи трублять в срібні труби,
прилітають сірі птахи.

2.

Запивають теплим соком
люди зим гіркі напої,
вибігають за ворота
і по двох, і по трох.

3.

Скачуть зайчики на бризках,
сліпнуть вікна, сонцем биті,
випивають з ринів сльози,
виплітають вогкий вітер.

4.

Діти плещуть у долоні,
розбивають сміх на бризки,
вилітають бджоли сині
із медової коліски.

5.

Кулачками ситих крапель
задзвонило в жовті дзвони,
наче ноги білих чапель,
пальці рук моїх червоні.

6.

Промиває дощ, як шибку,
на моїм лиці умішку.
Горобець води не вип'є,
що дзюркоче, наче скрипка...

КОЛИСКОВА

За вікном патрує вбивця,
бо отримує зарплату.
Спи, синочку, і надійся:
Скоро вб'є він твого тата.

Як уб'є він твого тата,
до колиски ще підійде,
і в очах його затятих
зажевріється надія.

Він наплаче у знемозі,
що дітей не можна їсти,
і в чеканні та тривозі
вийде десь до часу сніти.

Синку: виростеш великий
під його щасливу казку,
хай не буде тільки крику,
що тобі, дитино, важко.

Під вікно підійде вбивця,
як кохатимеш ти сина.
І ти вийдеш за ворота,
Як би жінка не просила.

І з моєю головою,
І з моїм ожимим дихом
вбивця знову під вербою
захлинатиметься сміхом.

...пройшов по вулиці, ось вже й додому пора,
промовчав і не запам'ятав ні одного лица.
Хотілось, правда, закричати не своїм голосом:
-Рятуйте, захищавсь від мовчанки,
але стримався, ще забере міліція.
Хотілось, правда, стати на оці східці
і розказати оцим людям, що вони і є український народ,
але заберуть військові в цивільному.
Краще, -думаю, -зупиню перехожого і почну:
-Я працюю в конторі Ф,
але він порадить іти спати
і не з'являтися на очі міліції.
Ет, краще підійду до дівчини і скажу, що мені 22 роки,
але вона здогадається, що я просто давно не був з дівкою.
Я б міг потім розказати,
як я ледве не заплакав у голові,
але ніхто не дослухає і почне:
і я,
і я тек...

...по струмках таємниць побіжу,
закричу:

-Знаю, знаю й мовчу.

Ви почувте, скажете:

-Він знає і не плаче, як ми.

По струмках таємниць піду сам,
сам, щоб знати, що це таємниця для всіх
і для мене.

Але ж руки безсилі

підіймуть молот безсилий,

і бризнуть іскри безсилі,

щоб освітити безсилі контури.

Я скажу:

-Безсилі руки

викресали безсилового вогню,

щоб освітити безсилі посмішки...

...темінь розсвіється, наче дим,
вже не співає вкинутий в вилку півень,
вже в декого почалася перша зміна,
хоч у нас сьогодні вихідний.
Сьогодні вранці ми ніяк не можемо забути про війну,
тому такі ласкаві і ніжні об'єкти.

Я ще дивлюсь на свої смагляві
від недавнього літа і легких сутінок руки
і уявляю їх обгорілими і вирваними в корінням.
Обгорілі - це ще навіть не спалені зовсім,
не вдається мені уявити своє стопроцентне знищення/.

Я так люблю свої руки:
ви багато допомагаєте в зароблянні грошей,
ви відчуваєте тепло.

І сам я зараз залоскотаний дотиками:

кожна частка в мені бринить,
як весняна бджола проти сонця.

Я люблю своє тіло, бо ним відчуваю тебе,
я люблю твоє тіло, бо ним відчуваю себе.

Ми згодилися жити і звільнили місце дітям,
але ми не хочемо війни.

Ми роздягнені зовсім,
але не бачимо одне одного,
такі ми молоді, сором'язливі, гарні,
і стільки сльози в наших тілах.

Просто, не можна дивитись, як на мерехтливую воду,
але війна любить тільки осіб таких, молодих.

Війна не любить старих.

Вночі ми граємо на гітарі і на скрипці, ми розмовляємо
про війну, ми бачимо війну в околицях табори,

...пригашені-оніги.

Сонце після першого січня, наче на весну.

Хитаюсь в задньому тамбурі, прилиплий до вікна.

Люди ворухаться, кашляють, перемовляються, перетравлюються,
прислухаються до цього серйозного процесу.

Автобус веде моє лице,
повернене до чорних, окаймованих снігом, доріг
з веселими авто, що за мною біжать.

Цей легкий наліт радості.

Ніхто його не бачить, бо я лицем до вікна.

Ніхто не бачить, що я сміюсь, наче дитина.

Посміхаєсь до безпорадних, як хрущі в сулії, тупоголових авто.

Хіба вони мене доженуть?

Цей легкий наліт радості!

Засвічене сонцем скло мого лица

відкидає на них сонячні промені.

Повітряна бульбашка в графині, повному води, еластично бігає,
залоскотана пальчиками малого пустуна.

На цю усміхнену дівчинку,

яка ніколи більше не засміється,

не піднялася рука б навіть у ката

з зав'язаними очима...

...ах! ...трах... автобус
ударивсь, хряснув, завмер.
У-а, у-а, у-а-
застогнав хор немовлят,
кров покликала зачудованих зівак:
охі ахі боже! жах!
Хто допустив, щоб ці люди, які в середньому
повинні жити сто років,
ще сильний і цупкий автобус
завмерти й прислухатись,
і кров знову об'єдналась з бендином і піском?
Хто допустив з'єднання?
Вони не витримали постійної близькості заліза і плоті?
Просто не захотіли розлучатись?
Загубили своє самотнє місце на асфальті?
З заводу виїхав новий автобус,
відокремилось п'ятдесят немовлят.
Жаль таких беззахисних людей,
такого округленого автобуса.
Не витримали постійної близькості:
катастрофа-а-а!
Ще швидше побіжу,
може, встигну добігти до он того будинку...

...завиває сирена вулицею,
тулиться кожен до тротуару,
тротуар несе машина,
махать люди зляканими повіками,
взяли когось холодні обійми;
а інші авто спокійні,
смакують свої радіуси,
радіють, наче мухи на липучці,
літають вулицею паперові змії,
змітають лякливих людей.
Нас пробігло кільканадцять тисяч,
тиснулися в тролейбуси і метро,
метались перед зачиненими автобусними дверима,
дерли асфальт поспішними підшвами,
пішли, ніхто ні з ким не привітався.
Безлад пробудився дифузорею,
дерев'яні, заспані лица розгладжувались,
робота проте заводила порядок -
по якійсь годині всі стали до праці,
підживлюючи гармонію,
розривали інфузорею...

...розтинає червонодаба музика
рівно на дві,
рівно на чотири частини,
рівно на вісім,
і я вже не знав чорного з синім
берега заплещених очей.
Це просто смішлिवорукий різник копірається в мені,
густо заміненому в чорному тісті ночі.
Це просто він
намотує червону волосінь на пальці:
сто янголів стогне в кутках шістнадцятикутної кімнати,
сто янголів плаче срібним дзвоном води
з білим ножем цвіту у блакитній краплині,
ив і не можуть захити на моїх грудях голубову сорочку,
що розсотується у виясніле небо...

...гаврон на снігу холодне,
не тане.
Сухий сніг і вітер.
Холодний гаврон летить наді мною,
хто руку простягне?
Не виберу з снігу теплих сніжин...

...кров зрошує вазпані очі,
вітер вирізує з плесклих кружалець очей круглі зерна,
рука занурює у склянку з водою безкінечність візанові рожі,
полетів від зашкарублого дня косяк уцілілих пташок,
губи без поцілунків, зачинені на зиму вікна...

...хіба нам жалъ,
ми ж разом, як ковдра і простирадло;
ритми заповнили,
але ритм сміху збитий заплученими очима,
на нього ніхто не звернув уваги.
Може, ми варті більшого?
Вранці п'ємо воду яскраво -червоними ротами.
Скільки поглядів перетнуло низький простір?
А два холодних червоногрудих снігурі
розгрібають сніг.
Задряпали кігтики гострі
по мерзлому червоному буряку форми серця.
Сьогодні ми любимо засипати надовго,
знаючи, що десь б'ється нечутна рисочка життя...

...жовті квіти у чорнім плавають на стіні,
хоч була вона тільки що червона з срібним відтінком.
Такий я став раптом уважний і неквапливий,
що почув стукіт своїх обчасів.
Стіни вмовляють повернути пра воруч,
щоб їх не поранив, наче колись довершені думки,
бо я сьогодні боюсь хаотично розірваних шматків.
Чорні лебеді з золотими коронами вже попливли,
пропливають білі довгошиї лебеді з чорними коронами,
повінь: голоси, стукіт, скрип,
очима: клени, асфальт, пальта, що на людях,
нагами: цупко за підлогу, за сніг...

...очі. Відлітають два голуби,
запалило сонце глибину оцинкованого відра,
моя прозора, як обсмоктана цукерка, тінь виходить на лави,
стає на гребені найвишого будинку.
Ми тоді з сонцем зовсім малі:
воно - білий цвяшок у блакитній стіні,
я - незасвічений газовий ріжок у рекламі,
що провіщує швидкість полету.
Тоді я опускаю очі в долину
і бачу срібний слід від слізи,
що окаймлює святість відвіту мої сани,
сани повзуть до порогу, щоб виповзти за поріг.
Але вже не боюсь нітрохи,
навіть тьохкаю батогом серця від радості ~~у~~
у двох кошлатих коней такі добрі морди.
Але налітає пісок минулого;
кожна піщинка вибухає стома веселками в очах.
Тоді тінь плигає на мою голу спину чорним котом,
пручаєсь вушем від перспективи болю,
гладю свою руку, цілую твою руку,
роздирав на волокна смак цукру,
смакую зокрема кожен крок...

...ви вже посірили і неживі,
двоє пелюсток вишневого цвіту.
Опустили зіхлялі віндя,
віндя білих келихів кохання.
Он ваші брати,
що були повні ранкової роси,
як мільйон очей весняного дева,
кожен окремо заляк між груддя
з шматком землі у горлі...

...Інколи ми ще здатні забути минуле,
щоб чесно помовчати,
то ж хай воно буде так як є,
хай буде у нас дитина...

...гілка яблуні простягнудась до лица росом,
і не можна весь час любити цілого яблука.
Невловима для пальців ртуть утоми
сильна своїм смертельним заколисуванням.
Не чіпати нічого, щоб не полюбити думки про самогубство;
не захочеться прощатись, сидіти, бігти
через гамазев, тролейбус, авто.
Але ще когось гукають: а-а-а,
розмова з травов перегортає старінки губ...

...сьогодні, 29 грудня 1966 року у нас в гуртожитку
міняють простирадла і наволочки.
Сірувато-білу білизну на блискучо-білу, накрохмалену.
Всі змінюють, це в нас по розпорядку,
і я міняю свою постіль.

Підмели в кімнаті, застелили ліжка чистими простирадлами;
коли виходили з кімнати, вона була світла нашими чистими
постелями;
на них, після того, як їх випрали і випрасували, ще ніхто
не лягав.

Вийшли ми на вулицю, і я порівняв, що сніг теж сліпучо-білий,
ще не посірів від диму, бо впав цієї ночі.
Горизонтальні, вертикальні лінії, ламані карнизів і будиноків
не нагадували еластичних вигинів і закруглених форм людської
тіла,

тільки, коли уважніше подивитись і забутись, що йдеш у ідальню
стовбур яблуні, обметений снігом, може видатись посрібленою
засмаглою ногою, що потонула своєю ступнею у чистому простирад-
лі.

Коли живеш по графіку і знаєш, що обмін білизни - це майже за-
кон,
то надія залишити незайману кімнату ще може порадувати...

...витагну прямо до стелі свою м'язисту руку,
розчепірівши п'ять красивих пальців.
Мені видає, щр я Адам,
і лежу під деревом з Райського саду.
Дивлюсь на червонобоке яблуко,
що має ще зацвісти, відцвісти й дозріти,
і впасти у воронку мого жадібного рота.
Біля дерева двоє перламутрових озер свіжої води,
біля дерева білі, як кокон, простирадла сонячного світла.
Хай росте моє дерево.
Хай росте моє дерево!..

...нехороша-прецесія-погожого дня
виглядить урочисто і тріумфально.
Я трошки боюсь цього тріумфу,
але не втримаю злорадного настрою.
Легкі бігаючі очі,
наче мелькаючі контури будинків і людей,
добре, що не можна в вас довго з тугою дивитись,
наче на людну вулицю.
Дівчина вийшла в чорному спортивному костюмі
на витоптане подвір'я,
споквола повела плечима під моїм поглядом,
не озираючись, пішла, а я за нею.
Прийшов додому і довго грався з ножем,
вона порізав руку.
Наль було крові, почав її ссати,
думав, кров усіх людей така ж на смак.
Дідчув червоні плями від присмоктаних губів,
дві дівчини, тих, які можуть присмоктуватись
до грудей чоловіки, зайшло до мене в кімнату.
Тікаю від них,
тільки тіні мої залишаються в склі погаслих вітрин,
як мені знищити за собою останні сліди...

...але розтулюємо кольорові парасольки рук,
щоб зустрічатися,
щоб бути разом.

Боже ж, мій боже!
Собака плаче, коли його ласкаво гладити
по твердій щетині,
а нам?

Як важко нам повірити в щирість
безбарвного полум'я рук,
як важко ховати сльози...

...припливи весняного трунку
розмили завчені рухи руки від тарілки до рота,
і кинули в руки обруч обіймів,
в груди - тяжіння до взаємопроникнення.
Труба, що живе для води,
нарешті клекоче спазмом води, води,
губи - червоно-чорні півонії.
Чорна кора крові обпала і прискавть білі іскри;
земля, де на горло їй не напнуто кайдани асфальту,
смачно чвакає, тече, впивається в біле серце звіра води.
Та біле сонце спокійне й веселе, бо знає,
що зачинить зухвальців в рямці звичайності,
та біле сонце кидало жовті ножі^у повстанців
і знало, що кине мені ув очі ідучого пилу,
а зараз я просто, як риба в воді, свіжій-свіжій воді.
І люди мене оточили, взяли за вилоги, спитали:
-Ти їв сьогодні вранці? Ану відпрацюй,
ми не можемо тримати в себе дармоїдів,
і зачинились усі в чотирьох стінах.
Я зрозумів, що стіни не хочуть полишити мене до зими,
що мій винахід із стінами дуже поганий,
і пошкодував рабину-воду, загнану в трубу...

...моє плем'я збіглося сьогодні
в чотирьохсторонні ворота вокзалу,
носять мішки, валізки, сумки.

Гамір.

Ходжу, прислухавсь.

Вирус соковитий гомін мови мого племені -
смакує тембри настороженої плоти,
наче випряжений кінь в табуні.

Моє плем'я крапає тілом,
оживає,

тисне на стіни будинків,
наче густа ватага тополюної памолоді
від зрізаного материнського дерева,
пробиває синь неба.

Радіо, поводжу туго сильними плечима,
напоєними рідною кров'ю,
що нагріває жили, наче електроспіраль.

Дівчата, молодіці, хлопці.

Гамір.

Зуби хочуть роботи,
наче жінка хоче щасливого заміжжя,
щоб розгорітись, залопотіти полум'ям,
захизати небо надобор жити,
вп'ястися у землю ненажерливим корінням
густо-зелених дерев.

Новий рік!

Всі будуть багато їсти й пити,
Моє плем'я - це моя найздоровіша вода,
це моя найздоровіша кров...

...ми побудуємо хату,
велику білу хату, суху і теплу,
як я борсь чорної цвілі по кутках;
посадимо садок і заведемо курей,
і все, от...

...мрію про повільний танець
у затисненій особистості тиші;
танець роздягання - це мрія для всіх,
хто любить пити воду,
хто може заплющити очі в воді
і не думати про золотоперих риб.
Це не риба,
дрібно посічена і кинута в воду,
це не райдуга з пір'я
розпорошено! яструбом пташки...

...сіло нас за стіл п'ятнадцять службовців:
один хлопець випив три чарки коньяку,
закусивши ковбасою з булкою,
трьох мужчин всього по дві чарки,
трьох всього по одній за три рази,
п'ять жінок змогли випити по півтори оклянки сухого вина,
дві жінки - по півсклянки сухого вина,
а одна, ще молода, пила воду і обдурювала всіх,
що я мов теж маю здоров'я пити.
Чи не безнадійно хворі зібралися тут за столом?
У всіх їх є діти.
Лікарі, ви ніколи не будете безробітними,
хто боїться безробіття, ставайте санітарами...

...на дно прозорого, наче дим у освітленій кімнаті, акваріуму
опустилося золотаве, тяжке пшеничне зерно діночного тіла.
О, великий процес відділення шкідливого від корисного!
Наче лусочки пшеничного зерна,
лежать вдлинні половинки форм іігрудей.
Ким вже я зрозумію,
що кінечна мета мого потягу -
це зім'яти думку
про недоторканість уявленої святині...

...маски-лиць забрали на новорічну машкару діти,
і кожен, хто сидів колом за столом, випустив віжки клопоту:
лиця кульшами ніг.

Барвисті метелики пришпилені живими до соснової дошки -
бо говорю в вами

Я,
великий МУЗИКА, маг звуків.

Говорю, хоч тіло моє давно потрухло.

Що, забулись про ноги, руки і животи,

суцільна безтілесна заклопотаність,

суцільне звучання в мільярдострунній кобзі.

Дві безодні очей,

двооке сузір'я в розрідженій галактиці паркету.

Я - Великий маг, зробив із звуків палиці і розпечені обценьки,
катує вас.

Я пастух ваших затвердлених пристрастей,

жену їх у Космос, як отару овець у поле.

Я великий знахар тремтячого серця,

розчиняю перед вами безодню тремтіння...

...лежу, наче відчинені широко двері,
тихий голос висмоктує груди, як ранок річку:
Чуєш, я відходжу.
Берусь за залізне пруття ліжка -
клітка ж міцна: кудожу, куди?
Куди ти, я нічого не бачу,
аж ні, ой ледве сіріє квадрат вікна.
Ти вже став пова мною і смієшся.
Я виймаю ніж, щоб хоч твої холодні уста поцілувати,
але хіба це удар, це сміх...

...роздерте тяжким клинням журавлів,
свинцеве небо густо кровотечить.
У сірім піджаку, сутулі плечі,
і треба вистояти в червону зливу.
Осунулись дерева, як діди,
листки, як руки, вчавлені у землю;
округлились думки й важкі осіли,
прибиті їхні крила до землі
червоним цвяшшям.
Ти зняв до неба розчепірені долоні,
ти молишся?

Та в скроню вдарив срібний вітер.
О світе, -скрикнув пошепки.

--- ти кинув безтілесне слово ---

в оглухлу шумом тишу.

Та вечір вже гасив в бровах вогонь
і чорно в очі заглядав, як добрий вбивця...

...осінню дощ зривав листя,

стіни ж кімнати затвердили;

глянули в очі одне одному:

зачинені, замуровані,

давай порахуємо воду і хдіб.

Прибили на дверях серця, як щити

від самотності, що просочується.

А куди його йти без серця,

ще зарояться в тобі, порожньому, мухи.

Дорога, наче повторення обіймів,

навхрест прибита на стелі.

Підбадьоримо себе поглядами вірності.

Але шепіт третього,

того, що округлює яблука:

я ще тільки буду немовлям,

а вас вже обсмоктують обезкровлені дні.

Але ми тчемо прапор минулого.

Ми напишемо на рожевому вітрилі із своїх поцілунків:

надія на безсмертя- це віра в безмежно міцний ланцюг,

який зникає в воді.

Наш корабель вічний і красивий,

наче золотий ланцюжок на жіночій шиї...

...дотики жіночого, туго закутаного, тіла розрізняю,
плоскі напружені профілі, зачіски,
тяжкість ранкових повік;
всі вони тільки що спали,
натягуючи ковдри на голови
від лева білого дня.

Спати, спати - розхитуються люди в напружених пальтах.

Рух тихо пробігає по плечах з вином,
тільки не дзвонить теплом тіл.

Переплуталося дихання жмутом безколірних ниток,
зазирає заспаний побіглий ліхтар:

ви тут, мої акваріумні кольорові рибки,
п'єте однакову воду.

Дівчина чує не свої ноги,

хлопець чує, шепочуть дівочі,

злиплися резиновою підлогою ноги,

руки- залізною стелею - на підмиті.

Двигун заковтує прозорі шматки легенів...

приречені червоні помідори,
хліб, сало, сіль, вода;
ніж, виделка, ложка, миска.
Прагнення злиття, наче мовчанка дінаміту,
як накопичення кінечності.
Зв'язав кишенями мовчанку конвульсивності рук,
що прагнуть сколихнути дзеркала вулиць,
дзеркала лиць.
Відбитки пристрастей закам'янілих і окреслених.
Віостра реву двигунів стикаються і втворюють серця,
бо власне відстає і захлинається.
Заплющую очі і весь гуду суцільно камінно брило міста.
Заплющую очі - зникає сонце, магазин, дорога,
але лишаються удари звідусіль, що хіплять форму тіла.
Відкриваю очі, забував про нагромадження каміння й реву,
відчеплюює від ниток вогких хмар, меншаю, меншаю,
меншаю, нема навіть того піску, що прилипав тільки до моїх
підомов.

Це я так широко відчинив очі і зник.
Прошепотіли траур друзі,
перегорнулись облікові книжки...

...удари - м'які і глибоко проникачі
отруйні квіти,
деякі з них я можу передбачити,
я можу просто стати і не йти до них.
Можу вільно йти від болю,
аби тільки мені не захотілось його,
хіба ми не знаємо, що йти до оточуючого -
це йти до болю,
назвіть це, будьте ласкаві,
холодною радістю - вибирати...

...середні де-нао-в кімнату прийшло слово "війна",
посвіжіло і рум'яне від крові.

Наші логічні переконання йому байдужі.

Вільш того:

наші мовчазні мовчання йому байдужі,

і ми повстали проти його слова -

вимкнули радіо.

Вимкнули і поставили на програвач легку сонячну мелодію:

-А моя мила спілучо-біла

на сонці веселім,

тра-ля-ля.

Я свою милу сьогодні люблю,

я свого "сьогодні" нікому не дам,

аж поки воно не стане "завтра".

Ми продовжимо слово "війна"

нашими словами "кохав" і "цілую",

свою зачаровану мовчанку,

коли думаємо обоє про того голуба молодого,

що глухо впав на асфальт з гнізда,

як ми ішли, взявшись за руки, і сміялись.

Але пісня не стихає:

А двоє молодих сміялись, аж їм заздрили розумні,

а двоє молодих побрались -заплакала мати,

а двоє молодих забулись.

Ми заснемо, знеможені такою піснею:

тра-ля-ля...

...День розтопав метелика квітчастого, шалашини шалашини шалашини
але, коли заглянути в чорні очі на розпластаному крилі,
там згаснуть они і відбігають від очей,
чорні коті утікають з дерев від проміння сонця.
Легка сонячна вода заповнює кімнату,
і золота лисиця пролазить через вікно,
білі тіла замахали злякано крилами,
чорні вії відкрились, наче двері до темної комори.
Пішли ми по стрімких східцях вгору.
Маленька хика, мавпа людської подоби
кидалась на когось, хапала за ноги і звалювала.
Ми чули, як трускає хребет жертви,
я ж ледве вирвався і кинув її на майданчик,
але звір був живучий.
І от один з-поміж нас -лютий, завзятий і відчайдушний,
підхопив потвору на руки і кинув її далеко в синій океан.
Але тільки вона торкнулась води,
під нею заграв м'язами дужий кінь.
А за конем пливли водою два юнаки.
Іхні засмаглі тіла, облиті жовтим золотом сонця,
гарно виділялися з голубої води.
В одного статура була, як в українського бога мистецтв,
він був стрункий, як спис.
Другий був, як молодий лісоруб -русявий і лагідний.
Наші очі, безкінечні ненавистю, сміливістю і страхом,
підхопили мавпу і підняли її високо-високо.
Коли ми побачили, як він падає і раділи його смерті,
ми зрозуміли, що це велетень на малому коні -кінь відразу
потонув.

І попливли по морю-океану троє вродливих юнаків.
В чорних очах розпластаного метелика залишилась
тільки чорна безодня.
Зараз ми вийдемо надвір, нагребем осіннього листу і запалимо.
Вона скаже - ми палимо осінь,
я скажу - ми не заховаємось від зими,
але потремось щокими об прохолодні ласкаві долоні юнака
з ніжно-золотими ногами,
білим, як молоко, торсом
і очима кольору пшеничного підсмаженого зерна,
і зеленою-зеленою чуприною...

...грію холодні руки в кишенях,
тікаю вулицями до рівного спокою.
Руки я грію, щоб, зустрівши одну дівчину, раптом
зненацька затулити їй очі і залитати зміненним голосом:
-Відгадай, хто це?
Вона відгадає,
бо тепло, танучи на вітрі,
ще не встигне покинути моїх рук,
я довго і вперто готув цю оману...

...ідуть в різні боки,
не можуть змішати снігу,
що рівно падає собі мовчазний, аж білий.
Чи знайти серед сніжинок вологу радість
подрібненого ними світло-сірого простору;
топтати його,
здерти машинами,
але сніг тільки тихо гарчить,
задовошений залишеними на ньому слідами.
Сніг широко мовчить,
коли ніхто не рве його ніжного холодного пуху,
але синє з карим око води,
що прозирає на сліпучо-білому чолі,
зелене, жорстке і м'яке.
Плакати широ, як сніг на сонці,
ображений за свою цнотливу чистоту,
тільки передчуваючи пляму майбутнього,
не сотати згубних заспокоїливих думок...

прощаєсь із твоїм тілом.
Я уявлю його крадим, аби я цілував і цілував тебе.
Гітаєсь на страту до квадрату дверей,
Ти — заклик жадібної талої води.
Гітаєсь ще раз,
Пий,
Чути тебе поцілунками.
Я мовчанка — це згода на розлуку.
Гітаєсь.
О я тільки не згадав:
Ога,
Дова циганки, яка нам обом говорила:
Страждаєте від наболілої відвертості,
Втратили смак снів.
Я не цілував тебе
Всю,
Не затримував біля тебе заперхлі
Твого вогни долоні,
Оє-одно прощався.
Шов надвір,
Пер кинувся облизувати мене,
Як собака закривавленого звіра.
Гітаєсь ще затримати тебе,
Дати, відчути, уявити всю, яка ти була.
Гітаєсь із твоїм тілом.
Побачив на бетонних стовпах,
Простоять довше, ніж ми, і теж зникнуть,
Кратові оголошення людей,
Продають спорожнілі квартири...

...по одному ключу золотому
кожному хлопцеві молодому.

Вуста замкнені мовчать,
Сім замкнених самоцвітів
воду п'ють,
водою умиваються,
на сонці сохнуть,
очі схиляють.

Пішло сім хлопців з сімома ключами золотими,
зачинилося за ними чотверо чотирикутних дверей
та одна кругла брама.

Озирались шість хлопців,
а сьомий червоною шаблею круглу браму рубав.
синіх смуг на ній наставляв.

Пресли, просили піти далі,
посідали біля нього та й плачуть,
а брама мовчки біле світло цідить...

...коли-веронь лізнув-зелене-листя, -----
воно злетіло в виріі сирин клином.
Як живий попіл задушив таке прозоре полум'я.
хто знав, що то воно лягає спати?
Узяв каштан блискучий -
розгадати таїну,
а дощ зволожував долоню -
то стала вона чорно-сірувата, як запустіла стежка.
Каштан брунатиі світився м'яко до дощу.
Без свідків він уи'явсь корінням у долоню
і лопнув сам.
І двоє вмерли-
долоня і каштан красивий,
але сміявся вітер до дерев,
авто моргали мокрому асфальту,
і це не плач був...

...вогонь притягує холодних самотність метеликів
і спалює.

Вони відверто хочуть бути великими і гарячими,
і об'єднуються з вогнем.

А мене маленький вогонь тільки бавить,
як барвистий метелик,

а великий теж притягує очиститись
і поглинутись синьою безоднею

у вигляді червонувато-білих язиків.

Але я розумний боявню зберегти себе,
стримую потяг мудрої чистоти вогню,
який прагне влиття.

Я більше люблю виплітати спалюванням сірників шнур,
що скорочується до серця.

Проте я не стверджую, що можу якось відрегулювати
власне горіння...

...недавно ці костюми обіймали нас за такі
і пасували нам, як молоде листя молодому дереву.
А зараз це ганчір'я, мить ними підлогу -
здрігаєсь - моя одежа став брудом.
Недавно ми в своїх нових костюмах ішли вулицями,
на нас всі дивилися заздро:
які вони молоді і які гарні в них костюми,
ці троє, що розмашисто ідуть крізь натовп.
Тільки що ми скинули три купи лахміття.
Гей! В наших м'язах ще нагрівається кров,
щоб поранити поцілунком.
В наших кишенях будуть гроші,
щоб купити нові костюми.
Але таких елегантних костюмів,
щоб у танці вони наздоганяли нас,
не буде, не буде.
Постоїмо мовчки, гризучи очима землю;
напружимо руки, щоб потримати мить, яка віділітає.
Побудемо хвилину голими, вічними, як боги,
і надінемо нові, сталевого кольору...

...високі камінні ущелини з вікнами,
тільки по Хрещатику ходять люди,
інші вулиці, як сухі русла,
як порожні рукави сірого сукна,
як ноги роздавленої сороканіжки.
Я живу, як і ви, в одному кубічному метрі каменю,
і дивлюсь, як у м'якому світлі торшера
роздягається моя жінка.
Навіть забув, що в кожному метрі каменю так дивляться
цей безкінечний танець з факелом у руці - кричу:
-Чуйте, ви, потоплені в затвердлх хвилях ніздрятого каменю,-
моя жінка молода і красива - вагітна четвертий місяць.
Я цілую її красивий живіт,
Опуклий, тугий, красивий живіт вагітної жінки.
Під цією купою сірого каміння ми обнімаємось з нею,
вона опускає на моє біле/лиде плече свою чорнокошу голову,
наче зірвана лілея.
За тисячометровою товщею каменю
вище не почувте мене,
за власними жінками ви не побачите моєї.
Виходжу з каменю і йду по камінній норі.
Хотів застати когось із службових державних осіб,
щоб вони вислухали, нарешті, мене до кінця.
Але був короткий робочий день, і всі вже пішли додому,
залишивши замуляні столи.
Я ж не міг вибрати іншого часу для такого дріб'язкового діла,
бо так працював, щоб істи.

Я помацав кам'яну стіну свого кубічного метра каменю
і почав голосно сміятись від радості,
що моя жінка вагітна, і вона теж сміялась,
наче перевірила яскравочервона квітка.
-Як ми відверто радіємо,- сказала вона з острахом.
В нас нема іншого виходу, - я їй заспокоїв.
Стіна не була сірою, бо побілена і освітлена...

...бездонна жінко роду,
Вкраїно!
З серцем молодого лева
син виїде в світ
і воміхнеться сталеву,
і вічний матері
свій вічний подвиг воскресить.
Така урочиста й важка
ця мить і яви донь.
Ми вже виковуєм рядки нових пісень,
нових хоралів, клятв і гімнів,
як ніж, під голови кладем:
Кати знущаються над нами!
Во вістря пам'яті притиснуте до скронь,
на шаблях, з куліка розквітнутих,
викреслує вогонь...

...ти така гарна,
як бажання розбити порцелянову філіжанку,
виписану золотом і емаллю.
Тому я збудував пам'ятник людині,
яка винайшла посмішку
в дереві, розтуленому листям.
Сюди проникає вітер і шумить.
Коли б не було цього шепоту,
я злякався б мовчанки.
А ще я хочу дощу,
щоб були блискучими очі...

...нікого ми не звинувачуємо, і я сказав:
-Ну збираймося,-
а ти ж іще молода, і я,
але ми вже не ті,
сьогодні воно ожило і застукало,
твій круглий живіт обіймав й цілує.
Покладемо недоторканість спершу,
заберемо своє молоде шаленство,
підемо і в свідків-дерев візьмемо
цьогорічного впалого листу,
там ми намальовані одноденною золотою фарбою,
голі, як риби.
Вкарбуємо в пам'ять темну музику ночі,
теплу на дотик,
поїзд відходить,
і завжди хочеться плакати, коли стоїш на пероні.
Але ми ж у вагоні -
це завтрашній день,
це не смерть.
То просто завтрашній день почервонів і набряк,
як піджак від безкінечного осіннього дощу,
і знаємо ми про той день майже все...

...Рука, що впустила в землю,
роздягнену плугом,
солодкогубе блискуче зерно,
засмагла і радісна, слухає музику ніг.
Стати на коліна,
покласти на тепле вологе груддя
обійми знеможені.
Тричі обняти я
чорну безодню родючості
з піснею зраділого зерна....

...круглий, густий голос тіла голої,
що молиться крізь заплещені червоні змії очей,
заповнив усі кутки єдиної кімнати,
порожнина грудної клітки розгортається червоною скатертиною.
Лінії перехрещуються для звучання, наче палець і струна.
Дівчино, тебе назвуть жінкою,
від назв не можна затулитись руками.
Туман ніжний і тонкий зникає між грудням землі.
Інакше, твій погляд голий, як електролампочка.
Бруньки вкльовуються в тіло зеленими ротиками
з дрібносінькими крапельками крові на мільйонах гострих язичків.
В цьому загорнутому Творцем коконі - таїна, дитина...

...голуб підстрибує з карнизу і падає
в безкінечний прозорий дощ,
потім розправляє крила.
Каштан лунко вискакує з м'якого колушка
і викочується на асфальт.
Тротуар кришить підшви і кришиться сам,
червоні, жовті і чорні пташки осідають на холодне гніздо.
Напря́м вулиць повільно змінюється,
але не встигає за напрямком кроків.
Тіні зникають швидше, ніж контури тіла.
Деякі́лька ще повільніших вулиць,
завчених рухів,
незатверділих клятв,
забутих карбованців,
розказують про зустріч, яка відбудеться завтра...

"Серце, мов дві півкулі.
В одній хліб і поцілунк,
в другій суворий обов'язок,
роздвоєне серце з'єднатись
прагне".

Яке Річєє.

...коли дві руки піднімається над головою,
щоб сягнути безнічтості ще на якихось два сантиметри,
то я хотів би побачити в цьому жесті
спопеляюче прокляття.
Ще роззявлений білий рот постелі
виплинув тебе,
щоб ти підняла отак руки,
може, ти просто потягуєшся після сну?
Мені або бачити/ххх/ хоч отакий твій безглуздий протест,
навіть, якщо в такій позі тебе можна вдарити
під ліві груди
у саме серце.
Щоб тебе не вдарили у саме серце,
коли нім може стати червоним, згасаючим у чорне, спалахом,
треба стати в позицію:
Ліва рука затуляє щелепу,
корпус в півповороту і затуляє ліве плече.
Насторожена права рука
в двома напруженими очима
для блискавичного прямого удару під серце.

Але навіть така, коли ти у відчаї підняла руки,
бо зустрічаєш тілом, що пробуджується, наступаючий день,
ти красива й беззахисна.
Беззахисність може бути цитом лише тоді,
коли гвалтують,
щоб залишити ще на один раз...

...із чорної руди витискує тверде сконеччя стріли,
гартув, занурюючи вістря в отруту
моїх намагань перебільшених,
в отруту, сплоджену любов'ю, в отруту ненависті.
Я - мітла двірника -
вбираю в себе найтонші міазми бруду й образ,
відкидаю всіх папірці виїдених цукерок
і горлатих афіш.
Я не можу відвернути своєї видовженої фізіономії
від кинутих в лице тротуару недоїдок,
бо мушу кожного дня проходити вулицею і чути;
як чужі руки душать в мені предка.
Я не можу змиритися з цим потаємним вбивством,
і заливаю груди горілкою - марно.
Я розказую про це вбивство друзям:
напівзадушені предки висовують із наших грудей руки
і стискають тверді від ефресів долоні,
аж кров капає на тротуар.
Я знаю, мій друже, в кожному з нас,
хто навіть у голові відмовляється, що він українець,
живе напівзадушений предок і рветься на світло!

Нарешті вмоцнуй стрілу в його серце.
Наступнику мій, сину, внуку і правнуку!
Друзі мої, близькі, далекі й невідомі,
ви не втечете від цієї затрусної
вмиравчої любов'я стріли,
і нагодуйте її соборі!
Даремне мій батько мене вмовляє
забути про цю захливу справу /винне безсилістю вбивство/,
але тримає в хаті, бо я його син.
Даремне мати вмовляє:
-Не губи себе, кровиночко ти моя,-
хоч нічого не пояснює.
Даремне дядько рідний не захиляє мене в гості.
Даремне тітка моя боїться за своїх дітей
і не хоче мене в хаті.
Ви не врятуєтесь від затрусної любов'я стріли.
То ж усі ви, мої родичі, люди,
почуйте, як осядає у вашому серці
залізне оконччя важкої стріли і не позбавитесь його,
доки не зробите пересадки серця від возузі,
яка рахує у Великому лузі наш вік
і захилинається....

...кожен день миряся із звичайністю дня і його набридливістю,
не можу звикнути до звичайних ситуацій і людей,
до постійного їхнього намагання використати мене.
А які вони іграшкові, затишні морозом і пальтами,
швиденько снуть ногами безбарвні павутини стосунків.
Пробігають через квадрат мого тіла,
шаркають ногами, аж оскома,
Надійся, що всі вони великі і шляхетні,
а всі вони раби дріб'язку.
Ось нарешті я став перед собою:
поміряв свій зріст: 1м.74 см;
роздягся і зважився на аптечних вагах -64 кг.:
сфотографувався і довго дивився в лице -нічого особливого;
взяв шматок дерева;
подивився на небо;
поцілував дівчину:
безкінечність кінечності відчув гостро,
як удар в щелепу.
Свідомість осліпла, наче ікона, затулена фіранкою.
Це не основне, -безглуздо встиг вбrehати собі думкою
і захитався, щоб упасти.
Так боляче, коли через мене пробігають захололі,
виточені з чорного каменю, люди.
Подумав: впасти легше, ніж просто жити,
і залишив цю можливість, як запасний вихід...

...думаємо про війну і надіємось вижити.
Молимо долю, щоб пощадила наших дітей.
Але кожен знає:
звір війни споживає тільки свіжу кров,
кров тільки що від серця.
Це наш досвід.
Але надіємось.
Шкода і чужих дітей,
але хай уціліють хоч наші,
хай росте наше дерево.
Війна ж утас в землі, наче густа озимина.....

...рожевоперсі цукерки без сірих, білих і червоних одєжин
зайшли в густосиній рот води, що молода й солодкогуба,
ж дитина.

Пішли дорогов безсилля прямої лінії,
обминаючи сторожко два її безкінечні жорстокі кінці.
Вада виймає голки сумнівів з тіл.
Солодка синя фарба облазить з повислих віконних рам
від гострого теплого дощу...

...легше йти,
несучи злостивий пам'ятник
своїх минулих обіймів, потисків рук,
поцілунків
і всіх пестощів між двома,
придуманих на самоті з своєю довічною тюрмою пестощів.
В гіркоті злостивості
згорілі дні кубічні молодого трепету.
Не бійся,
з цим пам'ятником ніколи не розлучишся.
бо його коріння зветься "каменем на серці".
Але, щоб твої руки не стали розпачливо-легкими,
немов порожні вулиці,
треба весь час продовжувати ланцюг пестощів.
Час і простір такий спокійний,
що бійся забути про пам'ятник і подумати, що втратив,
бо це не назвеш зрадою...

...настане такий день,
коли сніг тихо вночі покриє землю і будинки.
Дерева будуть прикрашені святковим інесем.
В цей день зійде сліпуче сонце
і відіб'є себе в ще незакопченому снігу.
Цей день буде переповнений мінливого білого світла,
аж наші очі будуть блищати,
бездонні нальотом сліз.
Я вийду на рипучий урочистий поміст.
Мої лиця будуть горіти,
наче червоні яблука, загублені в снігу.
Я весь буду тремтіти внутрішньо,
хоч мені й не буде холодно.
В мене якраз тоді буде любов,
а я й не звикну на той час до неї,
і весь буду, як збуджена струна.
Я стану на святковий поміст
і буду говорити урочисті, наче новорічні іграшки, слова.
Я не знаю, як я переживу той день
від збитку щастя...

...дві червоних машини криком злякали дорогу,
бо вогонь вирвався і потягся до сонця.
Ми їх благословляємо на боротьбу з вогнем,
ці дві бочки води, що протяжно плаче,
бо тримаємо у собі вогонь тільки 36 градусів за Цельсієм.
Боїмося цього непрошеного вогня,
наче мати гарячих долонь хворої дитини
на своїх гарячих щоках.
Але вдаємо спокій, бо на цей раз надіємось
що крик і хлюск знавіснілої води
закене вогонь у сірникову коробку.
Поважаємо голубів,
цей недоторканий запас харчів -
жирні епокійні голуби - символ миру
і розкіш для ситого і щасливого...

...ми з нею викинули шкаралущу слів,
бо випито з них червоне вино поцілунків,
відійшли в рятівновагу вогню,
у сон натовплених...

...двоє помовчало - горить наш вогонь,
одно сказало - розгорається...

...покривало пестоців - осіннє кленове барвисте листя,
гори, не догорай...

....ми в дружиню говорили дуже тихо,
але заплакав спросоння син...

...сказав я товаришеві вистояне, вимовчане слово,
та впало воно на дорогу мертвою пташкою...

...установка півторарічний син уночі в колисці, подивився:
оплять батько й мати обнявшись - заспокоєний заснув...

...ніч витерла ніж об ж ганчір"я дахів,
вулиці розтулили черево глибини...

...самотній чоловік ішов вулицею,
показував золото свого живота сліпим вікнам...

...ти ~~єдина~~ єдина - свідок нашої щасливої житті,
Богине, посвідчи їм про ці тікаючі хвилини, хай надіються...

н-

із.

і

...пів дня я рубав дрова:
сосна пахла живицею, сирий дуб коловся як глина,
зайшов у прохолодну хату -
почув як гостро пахне житній хліб...

...смажена свіжа печінка парув на столі і потіє горілка,
скоро весілля, скоро!..

...той хто залишається,
той хто йде,
оберніться ще раз лицями один до одного
і ще раз:
той хто залишається,
той хто йде,
не розпростуйте ще мить зсунутих плечей скорботи,
ще і ще мить.
Той хто залишається,
той хто йде,
розірвімо руки наших думок,
нашої любові,
годі повторювати зустрічі,
і ще раз
обернімося лицями один до одного,
оглянімся,
бо брати ми рідні,
нас народження розлучило,
того хто залишається,
того хто відходить...

...з людського виру виходять гарні, ставні жінки в літніх
платтях,

Шкіра їхніх струнких ніг засмагла і гладенька.

Вони ідуть і обминають мене, наче базкінеччя двох доріг:

вкинй у нас сім'я, благають. жж

Проминають мене, бо на кожну з них чекає похитливий мужчина.

Зустрічаю тебе - пишнотіла дівчино з солодкими губами, циць-
ками і животом,

але я вже вкрадений такою як ти.

Як жаль, що я не можу стати твоїм, а ти мою.

Я сумую за вами, гарні тілами молоді жінки,

в коротких сукнях ви проходите до своїх кімнат і знімаєте їх;

я довго проводжу вас поглядом і шкодую, що найкраща, найвродли-

віша з вас, та що з'являється і зникає, іде далі, щоб лягти з

якимось мужчиною.

Я чую ваші заклики і шкодую вас,

бо Земля зовсім мала для ваших дітей,

Земля зовсім мала для наших дітей і допікає мене жадою ваших
незапліднених лон;

вони ідуть і благають мене, пишнотілі красиві жінки

в коротеньких сукнях...

...наші руки вже говорили більше ніж ~~жестами~~ слова,
обережно, обережно, двоє сліпих серцем,
ми забували слова і торкалися руками.

В темені людських вчинків наші руки казали:
ходімо до світла двох сердець,
ходімо до найнадійнішого схову,
до таємниці відданості двох.

Наші руки вже говорили, а слова, засоромлені черствістю власною, ~~ми-~~
лежали на дні ротів.

І от, зустрічаємось аж тепер.

А тоді я не думав, що ти можеш без мене.

І от зустрічаємось, а ти смієшся ще голосніше ніж тоді,
бо ще більший розпач розцвів у тобі.

Я ж не сміюсь, бо збудував оселю самоти,
немає розпачу, тільки сум.

Наші руки вже говорили вогнем між собою,
але вони не встигли сказати про це нашим тілам.

А я ж думав: ну як ти без мене.

Я, власне, якось прожив цей час,
а ти смієшся майже радісно й дзвінко...

...установ я рівно о шостій ранку,
умився, поснідав, пішов вулицею;
не пам'ятаю як виїшов з дому
/мабуť так як завжди/.
Падав і падав сніг з неба,
а вчора ще було зовсім чорно.
Дочекався автобуса і протиснувся між люди,
Ішли мовчки,
торкалися за плечі, - передавали на талони.
Прийшов на роботу і з усіма привітався;
ніхто занадто не сміявся і не сумував,
ніхто занадто не лаявся і не був дуже тихим.
Закінчився робочий день.
Подивився на вітрини гастроному,
там все було як завжди;
не було якихось дешевих і добрих товарів і не було черги.
Купив хліба.
Дочекався автобуса і протиснувся між люди.
Не варнякали п'яні і ніхто не говорив у голос.
Всі добряче потопилися, дехто дрімав стоячи.
Прийшов додому, роздягся, умився.
Не пам'ятаю, як зайшов у хату
/мабуť так як завжди/.
Падав і падав із неба сніг.
Здається, рідко коли так довго і однаково
падає і падає білий-білий сніг...

...от я сказав собі:будь з усіма жінками однаково ласкавим.
Вона ж утамувала боління самоти і заробила довір'я в серця,
бо висмоктувала тугу безкінечною жадобою плоду.
Багато разів здоланий безсиллям я хотів сказати:
я люблю тебе,але стара утота і біль вчасно говорили:
не губи себе,згадай.

Вона дивилася на верхівки вечірніх верб,а волосся перен-
літалось з сивим сіном,чорне волосся,
вона заплющувала очі до глибини синього літнього неба,
а я припадав до губів,
до вічних джерел землі,
до білих ніжів її ніг і вперто тримав у зубах слова:
я люблю тебе.

Та хико світився до мене її червоний рот і білі зуби:
віддай,віддай ці слова мені.

Забув я болі свої,і захотілось мені знову вічних радощів.
Божевільний,я й так був щасливий! Не пересить себе цими
словами,будь однаково ласкавий з усіма жінками -
треба було мені сказати,але розстудились мої заціплені зуби.

Вона схопила мої слова,наче кров моїх уст, і знову ну-
дота смерті розлилася в моїм животі.

Глинули на мене тисячі одиноких самців,які тримали свої
слова у зубах,перед жадобою жінки.

А жінка,вона любила погляди і наміри,і слова тих,хто це
не скорений нею.

Відчув я що згасаю,що біль знову п'є мене,наче вогонь
свічку...

...хоча машини смоктали мене за руки,
я зрозумів, що ми з нею єдина квітка свого народу,
минулася скорбота про скороминучість свою,
відчув я тіло свого народу,
добро свого народу,
зло свого народу,
душу свого народу,
відчув я безкінечність свого народу
і зрозумів, що я українець...

Комбинат
„ЛАТВИЯС ПАПИРС“

РТУ 869-67 Арт. 639

Цена 31 коп.

РИГА

